

Številka: IPP 007-888/2023
Ljubljana, 16. februar 2024
EVA: 2023-1611-0103
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji ... sprejela naslednji sklep: Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku. Barbara Kolenko Helbl GENERALNA SEKRETARKA
PRILOGA:
– predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (EVA 2023-1611-0103)
Prejmejo:
– Državni zbor Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana, – Ministrstvo za finance, Župančičeva 3, Ljubljana, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, Mestni trg 4, Ljubljana.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Vlada Republike Slovenije v skladu s 142. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21 in 58/23; v nadaljnjem besedilu PoDZ-1) predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem zakonodajnem postopku. Predlog zakona vsebuje manj zahtevne spremembe in dopolnitve ter manj zahtevne uskladitve Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G) z drugimi zakoni in pravom Evropske unije, kar prva in tretja alineja prvega odstavka 142. člena PoDZ-1 določata kot enega od razlogov za skrajšani postopek.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Klemen Boštjančič, minister,
- Nikolina Prah, državna sekretarka,
- mag. Katja Božič, državna sekretarka,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka,
- Gordana Pipan, državna sekretarka,
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem,
- Gregor Korošec, vodja Sektorja za zavarovalništvo in trg kapitala,
- Jana Slakan, podsekretarka, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala,
- mag. Nejka Štibernik, sekretarka, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi gradiva niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Klemen Boštjančič, minister,
- Nikolina Prah, državna sekretarka,
- mag. Katja Božič, državna sekretarka,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka,
- Gordana Pipan, državna sekretarka,
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem,
- Gregor Korošec, vodja Sektorja za zavarovalništvo in trg kapitala,
- Jana Slakan, podsekretarka, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala,
- mag. Nejka Štibernik, sekretarka, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala.

5. Kratak povzetek gradiva:

S tem predlogom zakona se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2021/2118/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2009/103/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L št. 430 z dne 2. 12. 2021, str. 1 - 23; v nadaljnjem besedilu Direktiva 2021/2118/EU). V Sloveniji je vsebina direktive delno že vključena v obstoječo zakonodajo. Ministrstvo za finance je k spremembam in dopolnitvam veljavne nacionalne ureditve pristopilo na podlagi besedila omenjene direktive, ki pa se bistveno ne more spreminjati, razen v segmentih, kjer je to posamezni državi članici izrecno omogočeno. Na podlagi nove zakonodaje EU o zavarovanju avtomobilske odgovornosti se s predlogom zakona zagotavlja večja zaščita oškodovancev v primeru nesreč, ki jih povzročijo vozila, ki zapadejo pod novo opredelitev vozila. Zahtevo po obveznem zavarovanju avtomobilske odgovornosti Direktiva 2021/2118/EU širi, in sicer na vozila, ki po svoji konstrukcijsko določeni hitrosti ali teži zapadejo pod novo opredelitev pojma vozilo.

Kot vozilo je s predlogom zakona po novem opredeljeno:

a) vsako motorno vozilo, ki je namenjeno za potovanje po kopnem in ga poganja zgolj mehanska moč, vendar ne vozi po tirih:

- katerega največja konstrukcijska določena hitrost je nad 25 km/h ali

- katerega največja neto masa je nad 25 kg, največja konstrukcijsko določena hitrost pa nad 14 km/h;

b) vsako priklopno vozilo, ki se uporablja skupaj z vozilom iz točke a), ne glede na to, ali je priklopljeno ali odklopljeno.

Invalidski vozički, namenjeni izključno osebam s telesno oviranostjo, ne štejejo za vozila.

Za vozila iz zgoraj navedene opredelitve, ki so lahko udeležena v cestnem prometu v skladu z Zakonom o motornih vozilih (Uradni list RS, št. 75/17 in 92/20 – ZPrCP-E; v nadaljnjem besedilu: ZMV-1), se s predlogom zakona zahteva sklenitev obveznega avtomobilskega zavarovanja. Vozila, ki izpolnjujejo kriterije iz nove opredelitve »vozilo«, pa jih ZMV-1 ne opredeljuje kot vozila, ki smejo biti udeležena v cestnem prometu, so na podlagi diskrecije, ki jo državi članici omogoča Direktiva

2021/2118/EU, izvzeta iz obveznosti zavarovanja, pri čemer je varstvo oškodovancev zagotovljeno s kritjem škodnega sklada.

V okviru posebnega poglavja se ureja tudi zaščita oškodovancev v primeru, ko bi bila zavarovalnica vozila, ki je odgovorno za nesrečo, insolventna. Ob upoštevanju nove zakonodaje s področja varstva osebnih podatkov se dopolnjujejo določbe glede izvajanja nadzora policije pri preverjanju zavarovanja avtomobilske odgovornosti vozil iz drugih držav. Na novo se ureja tudi uporaba vozila na motornih športnih prireditvah in dejavnostih. Predlagani zakon zvišuje minimalne obvezne zneske zavarovalnega kritja in spreminja način usklajevanja teh zneskov v prihodnje. Dopolnjujejo se tudi obstoječe določbe, ki se nanašajo na potrdilo o škodnem dogajanju.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

S predlogom zakona se

Obveznosti za druga javnofinančna sredstva ne bodo nastale.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, 				

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Datum objave: 27. oktober 2023.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva. Gradivo je bilo v javni razpravi od 27. oktobra 2023 do 13. novembra 2023.

V razpravo so bili vključeni: Slovensko zavarovalno združenje, Agencija za zavarovalni nadzor in vsa ministrstva.

Mnenja, predloge, pripombe so podali: Slovensko zavarovalno združenje, Javna agencija RS za varnost prometa, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, Zveza kmetov Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine, Zveza strojnih krožkov Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Gospodarska zbornica Slovenije – Sekcija pooblaščenih trgovcev in serviserjev z motornimi vozili, Agencija za zavarovalni nadzor in vsa ministrstva, razen Ministrstva za zunanje in evropske zadeve ter Ministrstva za solidarno prihodnost.

Pripombe in predlogi na predlog zakona, prejeti v okviru javne obravnave na spletnem portalu E – demokracija, so prikazani v nadaljevanju.

Agencija za zavarovalni nadzor predlaga, da se v predlaganem novem V.a poglavju novele predlagani nov a42.a člen dopolni na način, da se bo člen glasil: »Pri Združenju se v okviru škodnega sklada oblikuje organ za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti.« V nadaljevanju navajajo, da ocenjujejo, da bi bilo smiselno, da se organ za insolventnost in sredstva, s katerimi bo razpolagal, uvrstijo znotraj škodnega sklada. Dodajajo, da bodo sredstva organa za insolventnost na ta način predmet nadzora v okviru petega odstavka 578. člena Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1).

Sindikat kmetov Slovenije je izpostavil, da predlog zakona, ki je bil v javni obravnavi, v veliki meri nalaga dodatne obremenitve za kmete.

Slovensko zavarovalno združenje je predlagalo spremembo 3. člena, 8. člena, 10. člena, 16. člena, 18. člena, 19. člena in 20. člena predloga zakona, ki je bil v javni obravnavi. Predlagajo, da se v drugem odstavku novega 1.b člena za besedo »tipih« doda naslednje besedilo: »letu izdelave, masi, največji konstrukcijsko določeni hitrosti«. Dodatno tudi predlagajo, da zakonodajalec razmisli o tem, da se v drugem odstavku novega 1.b člena pred piko doda naslednje besedilo: »ter imenih in priimkih oziroma nazivih firme, naslovih stalnega ali začasnega bivališča oziroma sedežih lastnikov in uporabnikov teh vozil.« Kot utemeljitev navajajo: »Pri podatkih o vozilih je potrebno dodati še podatke, ki izhajajo iz nove definicije vozila. V evidenci vozil, za katera ni predpisana registracija, bi morali verjetno biti tudi podatki o lastnikih in uporabnikih teh vozil. Predlagajo, da pristojno ministrstvo ustrezno preveri in opredeli nabor podatkov o lastnikih in uporabnikih.« Predlagajo, da se v petem odstavku 8. člena ZOZP dodata novi 7. in 8. točka, ki se glasita: »7. prekrški po zakonu, ki ureja varnost in zdravje pri delu ter kazniva dejanja, ki se nanašajo na varno opravljanje dela; 8. podatki o voznikem dovoljenju, listini usposobljenosti za upravljanje čolna in licenci za pilota oziroma operaterja ter o dovoljenju, potrdilu, licenci oziroma drugi listini, ki izkazuje usposobljenost in upravičenost upravljanja z vozilom določene vrste.«. Podajajo naslednjo utemeljitev: »Dopolnitev je potrebna zaradi implementacije nove definicije vozila.« Predlagajo tudi, da se v šestem odstavku 8. člena ZOZP 3. točka spremeni tako, da se glasi: »3. podatki iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se lahko zbirajo tudi iz zbirk podatkov posameznih zavarovalnic in Združenja ter iz evidence registriranih prometnih sredstev, evidence vozil, za katera ni predpisana registracija in iz centralnega registra prebivalstva, ki jih vodijo pristojni državni organi, ali iz zbirk podatkov Finančne uprave Republike Slovenije in Agencije Republike Slovenije za javno pravne evidence in storitve. Zavarovalnice in Združenje lahko podatke iz tega odstavka uporabljajo zgolj za namen iz prvega odstavka.«. Podajajo utemeljitev kot sledi: »Zaradi implementacije direktive glede izdaje potrdila o škodnem dogajanju je nujno potrebno, da se podatki o škodnih dogodkih lahko pridobivajo tudi iz zbirk podatkov posameznih zavarovalnic in Združenja. Da pa bodo

podatki o prometnih sredstvih in osebah, udeleženi v škodnih dogodkih, res pravilni, je nujna tudi pravna podlaga za pridobivanje podatkov iz evidence registriranih prometnih sredstev in nove evidence vozil, za katera ni predpisana registracija, ter iz centralnega registra prebivalstva. Zaradi spremenjene tehnične rešitve pri pridobivanju podatkov s strani zavarovalnic in Združenja iz evidenc različnih državnih organov, je nujno, da imajo zavarovalnice in Združenje dostop do evidence registriranih vozil (podatki o vozilu) ter centralnega registra prebivalstva (podatki o lastniku in uporabniku vozila), kar je potrebno ustrezno zagotoviti v več določbah zakona, sicer izvajanje obveznosti iz direktive ne bo mogoče.« Dodajajo, da zaradi poenotenja izrazov predlagajo, da se popravi besedilo v »in evidence vozil, za katera ni predpisana registracija«, namesto »in evidence vozil, za katera se ne zahteva registracija«. Nadaljujejo, da je ustrezno treba tudi dopolniti podatke četrtega odstavka 16. člena ZOZP še glede vozil, za katera ni predpisana registracija. Predlagajo, da se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi: »Obvestilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati naslednje podatke: naziv zavarovalnice, pri kateri je sklenjena zavarovalna pogodba; številko zavarovalne police, ki krije zavarovanje avtomobilske odgovornosti; obdobje trajanja zavarovanja – začetek in konec, ime in priimek oziroma firma, naziv, datum in kraj rojstva, davčna številka, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža zavarovanca in uporabnika; za registrirana vozila registrsko označbo, vrsto, znamko, model, tip, leto izdelave, datum prve registracije oziroma datum izdaje potrdila o skladnosti (CoC), številko šasije oziroma karoserije, moč in prostornino motorja, število sedežev in stojišč vozila; za vozila, za katera ni predpisana registracija enolično identifikacijsko označbo, vrsto, znamko, model, tip, leto izdelave, maso, največjo konstrukcijsko določeno hitrost vozila.« Predlagajo, da se v drugem odstavku 34. člena ZOZP doda še nov stavek: »Škodni sklad odgovarja največ do zavarovalne vsote, ki je bila kot najnižja predpisana na dan škodnega dogodka.« Podajajo utemeljitev, da je nujna opredelitev višine jamstva škodnega sklada v primeru stečajnega postopka nad zavarovalnico. Predlagajo, da se pri Združenju v okviru škodnega sklada oblikuje organ iz predlaganega novega a42a. člena ZOZP. Podajajo utemeljitev kot sledi: »Zaradi tehnične izvedbe je za SZZ pomembno, da se nova obveznost vodi v okviru škodnega sklada, ki deluje že vrsto let in se zanj smiselno uporabljajo posamezne določbe ZZavar-1.« V zvezi s predlogom novega b42.a člena predlagajo, da se za besedilom »tega zakona« doda pika in briše besedilo v nadaljevanju. Kot utemeljitev navajajo: »dodatno besedilo s sklicem na določbe je nepotrebno.« V zvezi s predlogom novega c42.a člena ZOZP predlagajo, da se za 10. odstavkom doda nov 11. odstavek, ki se glasi: »11.) Zavodi zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja, zavarovalnice s subrogacijskimi zahtevki, kakor tudi druge organizacije, ki so neposrednemu oškodovancu kakorkoli povrnile škodo ali njen del, nimajo pravice do povračilnega zahtevka proti Združenju. Dosedanji 11.) do 13.) odstavek postanejo 12.) do 14.) odstavek.« Podajajo utemeljitev s tem v zvezi: »S tem se prenaša točka a) 11. odstavka člena 10a direktive, ki daje pravico državam članicam, da štejejo odškodnino organa za insolventnost kot subsidarno. Gre za enako določbo kot že velja pri škodnem skladu. Po informacijah, ki smo jih prejeli od kolegov iz zavarovalnih združenj, je podobna določba implementirana tudi v hrvaškem in avstrijskem zakonu, in je s tem zagotovljeno varstvo direktnega oškodovanca.« V zvezi s predlogom novega č42.a člena ZOZP predlagajo, da se za 10. odstavkom doda nov 11. odstavek, ki se glasi: »11.) Zavodi zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja, zavarovalnice s subrogacijskimi zahtevki, kakor tudi druge organizacije, ki so neposrednemu oškodovancu kakorkoli povrnile škodo ali njen del, nimajo pravice do povračilnega zahtevka proti Združenju. Dosedanji 11.) do 13.) odstavek postanejo 12.) do 14.) odstavek.« S tem v zvezi podajajo utemeljitev kot sledi: »S tem se prenaša točka a) 11. odstavka člena 10a direktive, ki daje pravico državam članicam, da štejejo odškodnino organa za insolventnost kot subsidarno. Gre za enako določbo kot že velja pri škodnem skladu. Po informacijah, ki smo jih prejeli od kolegov iz zavarovalnih združenj, je podobna določba implementirana tudi v hrvaškem in avstrijskem zakonu, in je s tem zagotovljeno varstvo direktnega oškodovanca.« V zvezi s predlogom novega d42.a člena ZOZP predlagajo, da se za 7. odstavkom doda nov 8. odstavek, s katerim se prenaša 11. odstavek člena 25a direktive, ki glasi: »8.) Pravne osebe, na katere so na podlagi zakona prešle oškodovančeve pravice do odškodnine proti povzročitelju nesreče ali njegovi odgovornostni zavarovalnici, in pravne osebe iz 18. člena tega zakona niso upravičene do uveljavljanja zahtevkov za povračilo pri Združenju. Dosedanji 8.) do 10.) odstavek postanejo 9.) do 11.) odstavek.« S tem v zvezi

podajajo utemeljitev: »Gre za prenos 11. odstavka člena 25a direktive. Enaka možnost/pravica države članice iz direktive je že implementirana v določbi 6. odstavka 42.a člena o odškodninskem uradu v primerih nesreč v drugi državi članici: Pravne osebe, na katere so na podlagi zakona prešle oškodovančeve pravice do odškodnine proti povzročitelju nesreče ali njegovi odgovornosti zavarovalnici, in pravne osebe iz 18. člena tega zakona niso upravičene do uveljavljanja zahtevkov za povračilo pri Združenju. Takšne osebe, ki niso direktni oškodovanci, se lahko z zahtevki obrnejo neposredno na pristojni organ za insolventnost v drugi državi članici.«. Predlagajo, da se v tretjem odstavku 42.e člena pred piko doda besedilo »in centralnega registra prebivalstva.« Kot utemeljitev navajajo: »Zaradi spremenjene tehnične rešitve pri pridobivanju podatkov s strani zavarovalnic in Združenja iz evidenc različnih državnih organov, je nujno, da imajo zavarovalnice in Združenje dostop do evidence registriranih vozil (podatki o vozilu) ter centralnega registra prebivalstva (podatki o lastniku in uporabniku vozila), kar je potrebno ustrezno zagotoviti v več določbah zakona, sicer izvajanje obveznosti informacijskega centra iz direktive ne bo mogoče.« Dodajajo, da je ministrstvo dodalo besedilo direktive iz tč. 19 spremenjenega člena 26 o centralnem organu, v zvezi s čimer podajo predlog, da se namesto besede »zavarovateljem« se zapiše beseda »zavarovalnicam«, saj se v zakonu uporablja ta izraz. Predlagajo, da se ustrezno dopolni drugi stavek drugega odstavka 42.h člena ZOZP, tako da se doda naslednje besedilo: »in ministrstva, pristojnega za infrastrukturo.«. Kot utemeljitev navajajo: »Zaradi spremenjene tehnične rešitve pri pridobivanju podatkov s strani zavarovalnic in Združenja iz evidenc različnih državnih organov, je nujno, da imajo zavarovalnice in Združenje dostop do evidence registriranih vozil (podatki o vozilu) ter centralnega registra prebivalstva (podatki o lastniku in uporabniku vozila), kar je potrebno ustrezno zagotoviti v več določbah zakona, sicer izvajanje obveznosti informacijskega centra iz direktive ne bo mogoče.«

Javna agencija RS za varnost prometa je predlagala, da se s predlogom zakona predvidi tudi vzpostavitev obveznega zavarovanja odgovornosti in posebne evidence lastništva e-skirojev in e-koles, saj so ta vedno bolj razširjena prevozna sredstva (e-skiroji predvsem v večjih mestih).

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, Zveza kmetič Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine in Zveza strojnih krožkov Slovenije so v skupnem dopisu predlagali izvzem določenih vozil, katera po predlogu zakona zapadejo pod obvezno zavarovanje. Uvodoma v dopisu podajajo tri splošne pripombe kot je navedeno v nadaljevanju. Navajajo, da predlog zakona uvaja nov pomen izrazov (npr. pojem vozilo), ki so drugačni kot v prometni zakonodaji, predvsem v Zakonu o motornih vozilih (ZMV-1). Kljub temu da gre za prenos direktiv menijo, da je potrebno z vidika jasnosti predpisov poskrbeti za enotno uporabo izrazov; spremembe zakona uvajajo obvezno zavarovanje za več novih skupin (kategorij) vozil, ki niso registrirana (npr. delovni stroji, lahki priklopniki). Predvidena je uvedba nove evidence, ki pa povzroča številna odprta vprašanja (vpis rabljenih vozil, nadzor nad vpisom...), predvideno obvezno zavarovanje za nove kategorije vlečnih vozil je nesmiselno in predstavlja le dodatno finančno obremenitev lastnikov oz. uporabnikov. Nadalje navajajo, da se škodni zahtevki, povzročeni s priklopnimi vozili, ko so v skupini vozil z vlečnimi vozili (torej priklopljeni), po zavarovalniških pravilih krijejo iz obveznega zavarovanja vlečnih vozil. Dodajajo, da se iz zavarovanja priklopnih vozil tako krijejo le škodni dogodki, povzročeni, ko le-ta niso priklopljena (npr. da bi se samodejno premaknila na cesto in povzročila nezgodo), za kar navajajo, da je izjemno redko. Za področje kmetijskih in gozdarskih vozil, ki sodijo v njihovo ožje interesno področje podajajo naslednje konkretne pripombe in predloge. Trenutno sta obvezno zavarovani dve skupini (kategoriji) kmetijskih in gozdarskih vozil, in sicer traktorji (27. točka 3. člena ZMV-1) in traktorski priklopniki, katerih največja tehnično dovoljena masa presega 5 ton, in katerih hitrost konstrukcijsko ni omejena na 30 km/h (18. točka 3. člena in 3. alineja drugega odstavka 25. člena ZMV-1). Izpostavljajo, da bi po predlogu zakona morale biti obvezno zavarovane še naslednje skupine (kategorije) kmetijskih in gozdarskih vozil in drugih skupin (kategorij), ki se uporabljajo v kmetijstvu in gozdarstvu: traktorski priklopniki, katerih največja tehnično dovoljena masa ne presega 5 ton, in katerih hitrost je konstrukcijsko omejena na 30 km/h (18. točka 3. člena in 3. alineja drugega odstavka 25. člena ZMV-1), v nadaljevanju lažji traktorski priklopniki; lahki priklopniki (9. točka 3. člena ZMV-1); delovni stroji (gorske dvoosne kosilnice, kombajni, silokombajni, stroji za strojno sečnjo (harvesterji) in spravilo lesa (forvarderji), škropilnice z lastnim motorjem itn. (6. točka 3. člena ZMV-1) in motokultivatorji, ki presegajo hitrost 14km/h (13. točka 3. člena ZMV-1). Za traktorske priključke (28. točka 3. člena ZMV-1) zavarovanje po predlogu zakona ni predvideno, saj ne spadajo med motorna ali priklopna vozila. Za predhodno navedene 4 skupine (kategorije), za katere je po predlogu zakona

predvideno obvezno zavarovanje predlagajo, da se izvzamejo iz obveznega zavarovanja in se lastnikom oziroma uporabnikom prepusti odločitev, ali ta vozila zavarujejo prostovoljno kot do sedaj. Navedeno pojasnjujejo po zgoraj navedenih 4 skupinah (kategorijah): 1. lažji traktorski priklopniki (do 5 ton, do 30 km/h): gre v veliki večini za enoosne traktorske priklopnike, ki se ne morejo premikati v odklopljenem stanju (opora s sprednjim delom na tla) in zavarovanje zanje praktično nikoli ne bi prišlo v poštev, zato je njihovo obvezno zavarovanje povsem nesmiselno in pomeni le nepotrebno dodatno finančno obremenitev; 2. lahki priklopniki: enaka obrazložitev kot za lažje traktorske priklopnike v prejšnji točki. Lahki priklopniki se v tisočih uporabljajo tudi izven kmetijstva in gozdarstva; 3. delovni stroji: ta motorna vozila so večinoma večjih oz. velikih mer in na cesti lahko vozniki z njimi povzročijo nezgodo, zato odgovorni vozniki oziroma uporabniki delovne stroje prostovoljno zavarujejo. Menijo, da bi bilo smiselno zavarovanje teh vozil še naprej prepustiti prostovoljni odločitvi lastnikov oz. uporabnikov. Delovni stroji se še bolj številčno kot v kmetijstvu in gozdarstvu uporabljajo v gradbeništvu, komunalni dejavnosti ipd.; 4. motokultivatorji: gre za manjša vlečna motorna vozila, katerih konstrukcijsko določena hitrost praviloma ne presega 14 km/h in v prometu ne predstavljajo večje nevarnosti za povzročitev nezgod. Predvsem pa bi bilo praktično nemogoče ugotavljati kdaj presegajo hitrost 14km/h, saj razen izjemoma nimajo merilnikov hitrosti in navedenih podatkov o največji konstrukcijsko določeni hitrosti. Na koncu dopisa navedejo, da podpisane zastopnike kmetijstva, gozdarstva in ribištva skrbijo finančne posledice zakonskih sprememb, saj jih v trenutnih razmerah slovensko kmetijstvo ni zmožno prenesti.

Informacijski pooblaščenec je v mnenju, ki je bilo prejetu v okviru javne obravnave, predlagal spremembo v 3. členu, 15. členu in 21. členu predloga zakona, ki je bil v javni obravnavi, tako da bo zadoščeno Zakonu o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22; ZVOP-2). V dodatnem mnenju Informacijskega pooblaščenca, ki je bilo pridobljeno po javni obravnavi, tj. v okviru medresorskega usklajevanja, je bilo predlagano črtanje predloga določbe novega petega odstavka 42.e člena ZOZP zaradi preširokega nabora osebnih podatkov, ki naj bi bili po novem javni.

Gospodarska zbornice Slovenije, Sekcija pooblaščenih trgovcev in serviserjev z motornimi vozili, je podala predloge, ki se med drugim nanašajo zlasti na spremembo 20. člena veljavnega zakona, na spremembo 20.a člena veljavnega zakona, na spremembo prvega odstavka 43.a člena veljavnega zakona, vključitev novega poglavja, ki bi urejal neodvisna orodja za primerjavo cen avtomobilskih zavarovanj, ter spremembo prvega odstavka 44.b člena veljavnega zakona. Predlagajo, da se 20. člen ZOZP spremeni tako, da se glasi: »Oškodovanec lahko zahteva povrnitev škode, ki jo krije zavarovanje avtomobilске odgovornosti, neposredno od zavarovalnice na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za finance. Obrazec odškodninskega zahtevka iz zavarovanja avtomobilске odgovornosti vsebuje naslednje podatke: podatke o oškodovancu in vozilu; podatke o povzročitelju in vozilu; podatke o prometni nesreči; podatke o obravnavi/ogledu kraja prometne nesreče; opredelitev premoženjske in nepremoženjske škode, ki jo zavarovanec uveljavlja. Zavarovalnica odgovarja za škodo do višine zavarovalne vsote nerazdelno skupaj z ostalimi odgovornimi osebami.« Predlagajo, da se 20.a člen ZOZP spremeni tako, da se glasi: »Zavarovalnica mora najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je oškodovanec vložil svoj odškodninski zahtevek: če odgovornost ni sporna in je bila škoda v celoti ocenjena, dati utemeljeno pisno ponudbo za odškodnino (prva alineja), če je odgovornost sporna ali ni bila natančno ugotovljena oziroma če škoda ni bila v celoti ocenjena, dati utemeljen pisni odgovor na odškodninski zahtevek (druga alineja). Če zavarovalnica v primeru iz prve alineje ne predloži ponudbe najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je oškodovanec vložil svoj odškodninski zahtevek, pride v zamudo. Pri obravnavi odškodninskega zahtevka je prepovedano: omejevanje pravice zavarovanca do proste izbire izvajalca storitev za odpravo nastale škode; vsako omejevanje, ki ima za posledico dodatno zmanjševanje vrednosti vozila; vsako ravnanje, ki zavaja zavarovanca ali bi ga utegnilo zavajati na način, da bi odškodnino uveljavljal iz druge vrste zavarovanja, čeprav je kritje premoženjske in nepremoženjske škode vključeno v zavarovanje odgovornosti. Oškodovanec, ki zahteva povrnitev škode iz 42.a člena, lahko sproži pravne postopke proti tuji odgovornostni zavarovalnici v državi svojega stalnega prebivališča oziroma sedeža«. Predlagajo, da se prvi odstavek 43.a člena ZOZP spremeni tako, da se glasi: »Z globo od 417 do 4.173 eurov se za prekršek kaznuje zavarovalnica, ki 1. oškodovancu v predpisanem roku ne predloži ponudbe iz prve alineje prvega odstavka 20.a člena tega zakona, 2. oškodovancu v predpisanem roku ne da odgovora iz druge alineje prvega odstavka 20.a člena tega zakona, 3. oškodovanca omejuje in zavaja v nasprotju s tretjo alinejo prvega odstavka 20.a člena tega zakona.« Predlagajo, da se v ZOZP vključi novo poglavje »Neodvisna orodja za primerjavo cen avtomobilskega zavarovanja«, ki se glasi: »Agencija za zavarovalni nadzor vzpostavi javno orodje za primerjavo cen. Primerjalno orodje: a) deluje neodvisno od ponudnikov storitev obveznega zavarovanja in zagotavlja, da so ponudniki storitev deležni enake obravnave pri rezultatih

iskanja; jasno razkriva lastnike in upravljavce primerjalnega orodja; c) določa jasna in objektivna merila, na katerih temelji primerjava; d) uporablja preprost in nedvoumen jezik; e) zagotavlja točne in najnovejše informacije o cenah, tarifah in kritjih med ponudniki obveznega zavarovanja avtomobilskega zavarovanja ter navaja čas zadnje posodobitve; f) je dostopno kateremu koli ponudniku obveznega zavarovanja, mu daje na voljo ustrezne informacije ter zajema širok nabor ponudb in znaten del trga avtomobilskih zavarovanj, kadar pa predložene informacije ne zagotavljajo popolnega pregleda trga, pred prikazom rezultatov vključujejo jasno izjavo za uporabnika o tem; g) zagotavlja učinkovit postopek za prijavo napačnih informacij; h) vključuje izjavo, da cene temeljijo na predloženih informacijah in niso zavezujoče za ponudnike zavarovanj. Zavarovalnica mora Agenciji sporočiti potrebne podatke o cenah, tarifah in kritjih. O novostih ali spremembah mora agencijo obvestiti, preden jih začne uporabljati.« Predlagajo, da se prvi odstavek 44.b člena ZOZP spremeni, tako da se glasi: »Z globo od 12.518 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje zavarovalnica, ki ne obvesti Agencije o novih ali spremenjenih zavarovalnih pogojih v skladu z drugim odstavkom 6. člena tega zakona ali ne sporoča podatkov, ki se vodijo v neodvisnem orodju za primerjavo cen avtomobilskega zavarovanja v skladu z XX. členom tega zakona.« Dodajajo, da se sklic na člen navede, ko bo ta določen. Predlagajo, da se doda prehodna določba, s katero se določi, da minister za finance predpiše obrazec odškodninskega zahtevka iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti v roku treh mesecev od uveljavitve sprememb zakona. Predlagajo tudi, naj se v prehodnih določbah določi primeren rok za vzpostavitev neodvisnega orodja za primerjavo cen avtomobilskega zavarovanja. Podajajo tudi obrazložitve predlogov. Tako med drugim navajajo, da je za boljšo informiranost zavarovancev in lažje uveljavljanje zahtevkov potrebno vzpostaviti enoten obrazec, ki bi moral vsebovati ustrezne informacije za uveljavljanje tiste škode, ki oškodovancu pripada iz naslova plačane zavarovalne premije obveznega zavarovanja. Predlagajo tudi, da se omogoči vzpostavitev neodvisnega orodja za primerjavo cen avtomobilskih zavarovanj. Menijo, da bi takšno orodje delovalo najbolj neodvisno od ponudnikov zavarovanj, če bi z njim upravljala Agencija za zavarovalni nadzor.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Prejeti predlogi so se upoštevali z vidika delovanja celotnega sistema ureditve obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti v Republiki Sloveniji, ob upoštevanju pomembnosti zaščite oškodovanca zaradi posledic nesreče, kot tudi ob upoštevanju pomena zavarovanja civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil za imetnike zavarovalnih polic.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE

Klemen Boštjančič
MINISTER

PRILOGE:

- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije (priloga 1),
- spremni dopis gradiva, namenjenega izvedbi notranjih postopkov pred odločitvijo na seji Vlade Republike Slovenije (priloga 2),
- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (priloga 3),
- izjava o skladnosti (priloga 4),
- korelacijska tabela (priloga 5),
- povzetek presoje vplivov predpisa na gospodarstvo (priloga 6).

Številka:

Ljubljana,

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji ... sprejela naslednji

S K L E P:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl

GENERALNA SEKRETARKA

PRILOGA:

- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (EVA 2023-1611-0103)

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana,
- Ministrstvo za finance, Župančičeva 3, Ljubljana,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, Mestni trg 4, Ljubljana.

PREDLOG**ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OBVEZNIH ZAVAROVANJIH V PROMETU****I. UVOD**

Področje obveznega zavarovanja v prometu je v Republiki Sloveniji urejeno z Zakonom o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G; v nadaljnjem besedilu: ZOZP). Prvotno besedilo zakona je bilo sprejeto leta 1994 in je bilo objavljeno v Uradnem listu RS, št. 70/94 in 29/96. Zatem je prišlo do sprememb v odnosu Republike Slovenije do Evropskih skupnosti in v pravnem redu Evropskih skupnosti tudi glede obveznega avtomobilskega zavarovanja, kar je bil poglavitni razlog za spremembe oziroma dopolnitve ZOZP v letu 2002, ko je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 67/02; v nadaljnjem besedilu: ZOZP-A). Republika Slovenija je morala najpozneje z dnem, ko je postala polnopravna članica EU, tudi področje zavarovanja avtomobilske odgovornosti uskladiti z direktivami o zavarovanju avtomobilske odgovornosti. Področje zavarovanja avtomobilske odgovornosti v Evropski uniji ureja več direktiv o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, do predloga tega zakona že sedem direktiv, tj. ob upoštevanju tudi zadnje Direktive 2021/2118/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2009/103/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L št. 430 z dne 2. 12. 2021, str. 1–23; v nadaljnjem besedilu Direktiva 2021/2118/EU), ki je predmet predloga zakona, ter ob upoštevanju kodificirane različice, v kateri so združene veljavne določbe petih predhodnih direktiv o zavarovanju avtomobilske odgovornosti v enotno, prečiščeno besedilo, to je Direktivo 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti takšne odgovornosti (UL L št. 263 z dne 7. 10. 2009, str. 11–31; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/103/ES). Z novelo ZOZP-A so prenesene prve štiri direktive o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, določbe pete direktive o zavarovanju avtomobilske odgovornosti pa z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 52/07; v nadaljnjem besedilu: ZOZP-D).

Z novelo ZOZP-A so se med drugim najnižje zavarovalne vsote, ki jih mora zavarovalnica izplačati oškodovancem iz naslova obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti zaradi osebne škode, prilagodile zneskom, določenim v Direktivi Sveta z dne 30. decembra 1983 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil 84/5/EGS (UL L št. 8 z dne 11. 1. 1984, str. 17; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 84/5/EGS), to je drugi direktivi o zavarovanju avtomobilske odgovornosti. V zvezi s povišanjem vsot za obvezna zavarovanja v prometu se je v ZOZP-A določilo, da se najnižje zavarovalne vsote zvišajo, če se za več kot 10 % spremeni razmerje tolarja proti evru po srednjem tečaju Banke Slovenije, ter da zvišanje, ki je sorazmerno s spremembo navedenega tečajnega razmerja, objavi minister, pristojen za finance, v Uradnem listu Republike Slovenije. Višina najnižjih zavarovalnih vsot za zavarovanje avtomobilske odgovornosti je bila ob sprejetju ZOZP-A usklajena z zahtevami Direktive 84/5/EGS. Po vstopu Republike Slovenije v Evropsko skupnost se je izkazalo, da najnižje zavarovalne vsote za osebno in premoženjsko škodo za zavarovanje avtomobilske odgovornosti, določene v tolarjih, zaradi spremembe menjalnega razmerja tolarja proti evru v ZOZP-A ne sledijo več zahtevam iz Direktive 84/5/EGS. Zaradi navedenega je bila za doseganje uskladitve z zahtevami Direktive 84/5/EGS sprejeta sprememba 8.a in 19. člena, in sicer v Zakonu o spremembah in

dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 13/05; v nadaljnjem besedilu: ZOZP-B). Spremembe ZOZP-B se niso nanašale na letalska zavarovanja.

V zvezi z Uredbo 785/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o zahtevah v zvezi z zavarovanjem za letalske prevoznike in operaterje (v nadaljnjem besedilu: Uredba 785/2004/ES) je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 30/06; v nadaljnjem besedilu: ZOZP-C), saj je bilo treba posamezne določbe o zavarovanju lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, potnikom, prtljagi in tovoru, v ZOZP uskladiti z določbami Uredbe 785/2004/ES. Novela ZOZP-C vsebuje med drugim tudi nekatere manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona (širitev podatkovnih zbirk zavarovalnic in zakonska ureditev obveznosti zavarovalnic za plačilo vnaprejšnje pavšalne odškodnine Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije; na novo je bila tudi določena obveznost zavarovalnic omogočiti sklepanje pogodb o zavarovanju avtomobilske odgovornosti po svetovnem spletu).

Z novelo ZOZP-D iz leta 2007 so bile prenesene določbe pete direktive o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, tj. Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/14/ES z dne 11. maja 2005 o spremembi direktiv Sveta 72/166/EGS, 84/5/EGS, 88/357/EGS in 90/232/EGS ter Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (UL L št. 149 z dne 11. 6. 2005, str. 14). Poleg tega so bili narejeni nekateri redakcijski popravki zakona, novela tudi pretvarja tolarске zneske v evrske, saj je bila v letu sprejetja novele v Republiki Sloveniji uvedena nova valuta.

Spremembe in dopolnitve, ki so bile uvedene z novelo ZOZP-D in se vsebinsko navezujejo tudi na prenos določb Direktive 2021/2118/EU, so: določbe glede solidarne odgovornosti lastnika vlečnega vozila in lastnika priklopnega vozila za povzročeno škodo oškodovancu, na podlagi česar lahko oškodovanec zahteva povrnitev škode od odgovornostne zavarovalnice vlečnega vozila ali priklopnega vozila; določbe glede tega, katera je tista država članica, kjer zavarovanje krije nevarnost, če je vozilo uvoženo iz druge države članice, in sicer v obdobju 30 dni od prevzema vozila; določbe glede ustanovitve registra zavarovalnih primerov pri Slovenskem zavarovalnem združenju (v nadaljevanju: združenje) zaradi zagotavljanja podatkov o škodnem dogajanju za vozila zavarovancev (sistem bonus-malus) in s tem povezane pravice zavarovanca zahtevati potrdilo o škodnem dogajanju; določbe glede izvajanja nadzora obmejne policije nad sklenjenimi zavarovanji le v obliki nesistematičnega preverjanja. Upošteva te določbe novele ZOZP-D v slovenskem pravnem redu tako že obstajajo nekatere določbe, katerih prenos se zahteva z Direktivo 2021/2118/EU, to so določbe glede varstva oškodovancev v nesrečah s priklopnikom, ki ga vleče vozilo, in določbe glede odposlanih vozil. Določbe veljavnega zakona glede potrdila o škodnem dogajanju ter določbe glede nadzora policije pri preverjanju zavarovanja avtomobilske odgovornosti vozil iz drugih držav pa se s predlogom zakona dopolnjujejo.

ZOZP-D je uvedel še nekatere druge pomembne določbe: določbe glede pridobivanja podatkov o prometni nesreči iz zbirke elektronskih zapisnikov policije o prometnih nesrečah na podlagi pisne zahteve oškodovanca ali njegovega pravnega zastopnika; določbe glede kritja škodnega sklada v primeru stvarne škode, ko škodo povzroči neznano vozilo in je kateri koli oškodovanec utrpel hudo telesno poškodbo ter je bolnišnično zdravljenje trajalo najmanj pet dni, upošteva franšizo v znesku 500 evrov; določbe glede postopnega zviševanja najnižjih zavarovalnih vsot zavarovanja avtomobilske odgovornosti od uveljavitve novele do začetka leta 2012; določbe glede sistema poravnave odškodninskih zahtevkov (utemeljen odgovor oziroma utemeljena ponudba v roku treh mesecev od vložitve zahtevka), ki se iz škodnih primerov po četrti direktivi o zavarovanju avtomobilske odgovornosti širi na vse škodne primere iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti; določbe glede škode, ki jo povzročijo tuja vozila, za katera velja izjema od obveznosti zavarovanja, in odgovornost združenja zanjo.

Po noveli ZOZP-D je bil ZOZP spremenjen še trikrat, in sicer na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ – ZUJF (Uradni list RS, št. 40/12 z dne 30. 5. 2012), Zakona o spremembah in dopolnitvah

Pomorskega zakonika – PZ-F (Uradni list RS, št. 33/16 z dne 9. 5. 2016) in Zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika – PZ-G (Uradni list RS, št. 41/17 z dne 28. 7. 2017).

2. CILJI, NAČELA IN POGLOAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predlaganih sprememb in dopolnitev zakona, ki ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti v Republiki Sloveniji, je zagotovitev skladnosti ZOZP z Direktivo 2021/2118/EU. Poleg primarnega cilja predloga zakona, ki je popolni prenos Direktive 2021/2118/EU v notranjo ureditev, je dodatni cilj tudi odprava posameznih redakcijskih in nomotehničnih pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene ob izvajanju ZOZP.

2.2 Načela

Temeljno načelo, ki se želi doseči s predlogom zakona, je s prenosom Direktive 2021/2118/EU v notranjo pravno ureditev doseči poenotenje pravil obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti na ravni EU. Predlog tega zakona z rešitvami, predstavljenimi v nadaljevanju, prispeva k večjemu upoštevanju in izvajanju načel veljavnega zakona, zlasti pri zagotavljanju minimalnega varstva oškodovancev zaradi prometnih nesreč in zagotavljanju njihovega varstva v primeru insolventnosti zavarovalnic.

2.3 Poglavitne rešitve

Rešitve tega predloga zakona, katerega primarni cilj je popolni prenos Direktive 2021/2118/EU v notranjo ureditev, se v bistvenem nanašajo na novo opredelitev izraza vozilo in z njo povezano diskrecijo, ki jo Direktiva 2021/2118/EU daje državam članicam glede odstopa od obveznosti avtomobilskega zavarovanja. Druga od poglavitnih rešitev predloga zakona je zagotovitev varstva oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice. Dopolnjujejo se tudi pravila pri izvajanju nadzora policije pri preverjanju zavarovanja avtomobilske odgovornosti vozil iz drugih držav. Na novo se urejajo pravila uporabe vozila na motornih športnih prireditvah in dejavnostih. Zvišujejo se minimalni obvezni zneski zavarovalnega kritja in spreminja način usklajevanja teh zneskov v prihodnje. Dopolnjujejo se določbe, ki se nanašajo na potrdilo o škodnem dogajanju. V Republiki Sloveniji je vsebina direktive delno že vključena v veljavno zakonodajo.

Nova opredelitev izraza vozila

Direktiva 2021/2118/EU se s širitvijo obveznega zavarovanja na vozila, ki po svoji konstrukcijsko določeni hitrosti ali teži spadajo pod novo opredelitev izraza vozilo, prilagaja spremenjenemu trgu vozil zaradi številnih novih vrst motornih vozil. To zahteva posodobljen pravni okvir, ki bo zagotavljal ustrezno zaščito oškodovancev iz nesreč, ki jih povzročijo ta vozila. Predlog zakona prevzema definicijo vozila iz Direktive 2021/2118/EU, kot vozilo pa je s predlogom zakona po novem opredeljeno:

a) vsako motorno vozilo, ki je namenjeno za potovanje po kopnem in ga poganja zgolj mehanska moč, vendar ne vozi po tirih:

– katerega največja konstrukcijska določena hitrost je nad 25 km/h ali

– katerega največja neto masa je nad 25 kg, največja konstrukcijsko določena hitrost pa nad 14 km/h;

b) vsako priklopno vozilo, ki se uporablja skupaj z vozilom iz točke a), ne glede na to, ali je priklopljeno ali odklopljeno.

Invalidski vozički, namenjeni izključno osebam s telesno oviranostjo, ne štejejo za vozila.

Za vozila iz zgoraj navedene opredelitve, ki so lahko udeležena v cestnem prometu v skladu z Zakonom o motornih vozilih (Uradni list RS, št. 75/17 in 92/20 – ZPrCP-E; v nadaljnjem besedilu: ZMV-1), se s predlogom zakona zahteva sklenitev obveznega avtomobilskega zavarovanja. Vozila, ki izpolnjujejo merila iz nove opredelitve izraza »vozilo«, pa jih ZMV-1 ne opredeljuje kot vozila, ki smejo biti udeležena v cestnem prometu, so na podlagi diskrecije, ki jo državi članici omogoča Direktiva 2021/2118/EU, izvzeta iz obveznosti zavarovanja, pri čemer je varstvo oškodovancev zagotovljeno s kritjem škodnega sklada. Za ta izvzeta vozila ne bi bilo mogoče vzpostaviti enakovrednega nadzora v smislu preverjanja obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti kot v primeru vozil, ki so lahko udeležena v cestnem prometu v skladu z ZMV-1. Na podlagi zahtev Direktive 2021/2118/EU je varstvo oškodovanca zagotovljeno s tem, ko predlog zakona določa kritje škodnega sklada za škodo, ki bi bila povzročena z vozili iz predlagane nove zakonske opredelitve izraza vozilo, in ki so hkrati v skladu s predlogom tega zakona izvzeta iz obveznosti zavarovanja avtomobilske odgovornosti. To so torej vozila iz predlagane nove zakonske opredelitve izraza vozilo, ki jim v skladu z ZMV-1 ni dovoljena udeležba v cestnem prometu.

Varstvo oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice

S predlogom zakona se povečuje varstvo oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice. Že veljavna ureditev zagotavlja kritje škodnega sklada za škode, ko je bil uveden stečajni postopek zoper zavarovalnico, ki je dolžna plačati odškodnino. V tem primeru se iz sredstev škodnega sklada izplača le tisti del odškodnine, ki ni bil izplačan iz stečajne mase zavarovalnice. Navedene določbe veljavne ureditve se v primeru zavarovanja avtomobilske odgovornosti nadomestijo z novo ureditvijo, in sicer z novim poglavjem, ki ureja varstvo oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice. Varstvo oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice je v predlogu zakona podrobneje razdelano v dveh novih členih, prvi se nanaša na primer nesreče, ki se je zgodila v Republiki Sloveniji, drugi pa na primer nesreče, ki se je zgodila v drugi državi članici.

Predlog zakona predlaga ustanovitev organa, ki bo zagotavljal odškodnine oškodovancem v primeru, ko bi bila zavarovalnica vozila, ki je odgovorno za nesrečo, insolventna. Organ se ustanavlja v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja (v nadaljnjem besedilu: združenje), saj med njegove pomembnejše naloge že po veljavni ureditvi spada izpolnjevanje pravic in obveznosti iz ZOZP ter mednarodnih pogodb in sporazumov s področja mednarodnega zavarovanja avtomobilske odgovornosti in čezmejnih prometnih nesreč – na njihovi podlagi delujejo Biro zelene karte, škodni sklad, informacijski center in odškodninski urad. Direktiva 2021/2118/EU do 23. 12. 2023 predvideva sklenitev dveh sporazumov v Svetu birojev z namenom ureditve sistema povračil med škodnimi skladi in odškodninskimi uradi oziroma organi, ki bodo prevzeli jamstvo v primeru insolventnosti zavarovalnice, s čimer se uredi varstvo oškodovancev v primeru nesreče, ki se zgodi v državi članici njihovega prebivanja, oziroma varstvo oškodovancev v primeru nesreče, ki se zgodi v državi članici, ki ni država članica njihovega prebivanja.

Zavarovalnicam, ki opravljajo zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti, predlog nalaga, da za financiranje obveznosti novoustanovljenega organa, ki jih nalaga Direktiva 2021/2118/EU, prispevajo finančna sredstva, hkrati pa uredi sankcioniranje za tiste, ki tega ne bi upoštevali. Tako se urejajo in dopolnjujejo tudi določbe o prekrških s tega področja. Predlog zakona predvideva, da podrobnejša pravila glede vplačevanja predpiše Agencija za zavarovalni nadzor s podzakonskim aktom.

Preverjanje zavarovanja avtomobilske odgovornosti vozil iz drugih držav

Predlaga se natančnejša ureditev pravil pri izvajanju nadzora policije pri preverjanju zavarovanja avtomobilske odgovornosti vozil iz drugih držav. Predlog zakona uvaja podrobnejša navodila in pogoje, kako lahko poteka nadzor policije nad preverjanjem zavarovanja avtomobilske odgovornosti vozil, ki izvirajo z ozemlja drugih držav članic EU in tretjih držav, s čimer se ohranja poglavitni namen veljavnih določb, ki je zagotavljati prosti pretok vozil in oseb na ozemlju EU ter hkrati zagotavljati ustrezno zaščito oškodovancev iz nesreč, ki jih povzročijo vozila iz drugih držav. V predhodni peti direktivi o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, ki je bila v pravni red Republike Slovenije prenesena z novelo ZOZP-D v letu 2007, je bilo v zvezi s tem že določenih nekaj zahtev, zato predlog zakona, upoštevajoč Direktivo 2021/2118/EU, le širi zahteve. Nanašajo se zlasti na varstvo osebnih podatkov v skladu z uredbo GDPR oziroma novo zakonodajo s področja varstva osebnih podatkov.

Pravila uporabe vozila na motornih športnih prireditvah in dejavnostih

Predlog zakona spreminja trenutno veljavno ureditev, ki izključuje iz pravice do odškodnine iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti oškodovance, ki jim je škoda nastala zaradi uporabe vozila na športnih prireditvah, za katere so bila izdana uradna dovoljenja, pri katerih je pomembno, da se doseže največja hitrost, ali pri vadbenih vožnjah.

Določbe ZOZP se po predlogu zakona ne uporabljajo za uporabo vozila na športnih prireditvah in dejavnostih, vključno z dirkami, tekmovanji, usposabljanjem, preskušanjem in demonstracijami na omejenem in označenem območju, kadar je organizator športne prireditve oziroma dejavnosti ali katera koli druga oseba sklenila alternativno zavarovanje ali jamstvo, ki krije škodo tretji osebi, vključno z gledalci in drugimi navzočimi osebami, vendar ne krije nujno škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom. S predlogom zakona se tudi določa, da mora organizator športne prireditve oziroma dejavnosti, vključno z dirkami, tekmovanji, usposabljanjem, preskušanjem in demonstracijami na omejenem in označenem območju, ali katera koli druga oseba skleniti zavarovanje odgovornosti ali jamstvo, ki krije škodo tretji osebi, vključno z gledalci in drugimi navzočimi osebami, vendar ne krije nujno škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom. Kot izhaja iz predhodno povzetih določb predloga zakona, se izzetje za športne dogodke in dejavnosti motornih vozil uporabi le ob obstoju alternativnega zavarovanja ali jamstva. Če organizatorji ali druge osebe ne sklenejo alternativnega zavarovanja ali jamstva, ki je pogoj za to izjemo, mora biti škoda, z izjemo škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom, krita v skladu z zahtevami direktive, zaradi česar je s predlogom zakona določeno jamstvo škodnega sklada.

Sprememba minimalnih obveznih zneskov zavarovalnega kritja

Spreminjajo se (povišajo) minimalni zneski obveznega zavarovalnega kritja. Novost, ki jo uvaja Direktiva 2021/2118/EU in je predmet prenosa v notranjo zakonodajo, pa je način usklajevanja zneskov v prihodnje (z delegiranimi akti).

Poenotenje potrdil o škodnem dogajanju

Predlog zakona dopolnjuje določbe veljavne ureditve, ki se nanašajo na potrdilo o škodnem dogajanju. Že po veljavni ureditvi ima zavarovanec pravico od zavarovalnice, pri kateri je imel zadnje sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, zahtevati izdajo potrdila o škodnem dogajanju za njegovo vozilo. Z novelo ZOZP-D je bil tudi že ustanovljen register zavarovalnih primerov pri združenju zaradi zagotavljanja podatkov o škodnem dogajanju za vozila zavarovancev.

Predlog zakona zagotavlja enako obravnavo s strani zavarovateljev (tj. zavarovalnic) pri preverjanju pristnosti potrdil o škodnem dogajanju in hkrati zagotavlja lažje priznavanje škodnega dogajanja ob sklenitvi nove zavarovalne police. Pri tem se izpolnjuje namen Direktive 2021/2118/EU, ki je poenotiti preverjanje in potrjevanje pristnosti potrdil o škodnem dogajanju, zato je pomembno, da sta njihova

vsebina in oblika enaki v vseh državah članicah. Evropska komisija bo zato izdala izvedbeni akt, s katerim bo določila predlogo, vsebino in obliko potrdila.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima neposrednih finančnih posledic za državni proračun niti za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Na podlagi predloga zakona se poraba proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun sprejet, ne bo povečala.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlagana ureditev je zaradi prenosa Direktive 2021/2118/EU prilagojena pravu EU v vseh tistih delih, kjer direktiva državam članicam ne dopušča drugačnega urejanja, v delih, kjer je državam članicam prepuščena odločitev o načinu ureditve, pa je predlagani zakon prav tako usklajen s pravom EU tako, da drugačne ureditve ostajajo v okviru dovoljenega urejanja po pravu EU.

NEMČIJA

Nemčija Direktivo 2021/2118/EU prenaša s spremembami in dopolnitvami zakona, ki ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, tj. "Das Pflichtversicherungsgesetz (PflVG)". Veljavni "Das Gesetz über die Haftpflichtversicherung für ausländische Kraftfahrzeuge und Kraftfahrzeuganhänger (AusPflVG)", ki ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti za tuja motorna in priklopna vozila, pa zaradi prenosa določb Direktive 2021/2118/EU nadomeščajo z novim istoimenskim zakonom.

Ena od glavnih rešitev v zvezi s prenosom nove definicije vozila, ki jo s predlogom zakona zasledujejo, je prek možnosti odstopa od obveznosti zavarovanja, ki jo državam članicam daje na voljo Direktiva 2021/2118/EU, zagotoviti, da bo obstoj obveznosti zavarovanja avtomobilske odgovornosti še naprej odvisen od dovoljene uporabe vozila v cestnem prometu v skladu s področnimi predpisi, ki urejajo cestni promet. Oškodovanec je v primeru nesreče s tako izvzetim vozilom kljub temu varovan prek jamstva sklada pri združenju "Verkehrsofferhilfe e. V. (VOH)".

Kot organ za insolventnost bo naloge v skladu z Direktivo 2021/2118/EU zagotavljalo združenje "Verkehrsofferhilfe e. V. (VOH)", v katero so povezane zavarovalnice, ki ponujajo obvezno avtomobilsko zavarovanje. Obveznost države članice do 23. 6. 2023 imenovati organ za pogajanja ter podpis dveh sporazumov za izvajanje 10.a in 25.a člena Direktive 2009/103/ES pa je Nemčija zaradi pravočasnega prenosa zadevnih določb prenesla z zakonom, ki je sicer prenesel določbe Direktive 2021/2101/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja davčnih informacij v zvezi z dohodki s strani nekaterih podjetij in podružnic, tj. "Gesetz zur Umsetzung der Richtlinie (EU) 2021/2101 im Hinblick auf die Offenlegung von Ertragsteuerinformationen durch bestimmte Unternehmen und Zweigniederlassungen sowie zur Änderung des Verbraucherstreitbeilegungsgesetzes und des Pflichtversicherungsgesetzes".

Med drugim prenašajo tudi določbe, ki se nanašajo na potrdilo o škodnem dogajanju ter s tem povezane nove obveznosti zavarovalnic (prepoved diskriminacije, objava splošnega pregleda svoje politike v zvezi

z uporabo potrdil o škodnem dogajanju pri izračunu premij), pri čemer določajo, da se bo za namen izvajanja teh določb uporabljal obrazec, ki ga bo določila Evropska komisija z delegiranim aktom. S predlogom zakona želijo tudi doseči, da uporaba vozil na motornih športnih prireditvah in dejavnostih tudi v prihodnje ne bo spadala pod obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, zato prenašajo pravila, ki jih s tem v zvezi zahteva Direktiva 2021/2118/EU, zlasti glede obstoja alternativnega zavarovanja.

HRVAŠKA

Hrvaška Direktivo 2021/2118/EU prenaša s predlogom zakona, ki spreminja in dopolnjuje zakon, ki ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, tj. "Prijedlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o obveznim osiguranjima u prometu". Spremembe in dopolnitve se nanašajo zlasti na prenos novih pomenov izrazov, kot sta vozilo in uporaba vozila, predlog zakona uvaja nova pravila v primeru uporabe vozila na motornih športnih prireditvah in dejavnostih, dopolnjujejo se pravila glede preverjanja zavarovanja, ureja se položaj oškodovancev v primeru nesreč s priklopnim vozilom, prenašajo se tudi določbe Direktive 2021/2118/EU v zvezi z odposlanimi vozili ter v zvezi s potrdilom o škodnem dogajanju, spreminjajo se minimalne zavarovalne vsote in usklajevanje le-teh v prihodnje.

Veljavni zakon, ki ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, določa obvezno zavarovanje le za tista vozila, za katera se zahteva registracija in ki morajo imeti prometno dovoljenje. Ker nova opredelitev izraza »vozilo«, ki jo prenašajo iz Direktive 2021/2118/EU, ne predvideva takšne omejitve obveznega zavarovanja, kot je v njihovi veljavni zakonodaji, hkrati s predlogom zakona prenašajo določbe Direktive 2021/2118/EU, ki državam članicam dajejo diskrecijo, da določene vrste vozil izključijo iz obveznosti zavarovanja. V predlogu zakona je tako določeno, da obveznost zavarovanja avtomobilske odgovornosti ne obstaja glede določenih vrst vozil, ki niso razvrščena v nobeno kategorijo vozil v skladu s posebnimi predpisi, brez sedečega mesta, za katera se ne zahteva obveznost tehničnega pregleda in izdaje prometnega dovoljenja, in sicer: vozilo, ki se lahko samostojno upravlja, monocikel z motornim ali električnim pogonom, romobil z motornim ali električnim pogonom (13. člen predloga zakona). Poleg tega odstop od obveznosti zavarovanja avtomobilske odgovornosti urejajo z določbo 4. člena predloga zakona, na podlagi katere se dolžnost sklenitve in obnove obveznega zavarovanja ne nanaša na vozila, ki so trajno ali začasno izvzeta iz uporabe, prepovedana za uporabo v skladu s posebnimi predpisi in ki se uporabljajo izključno na območjih, na katerih je dostop omejen v skladu s posebnimi predpisi. Predlog zakona v primerih nesreč z izvzetimi vozili, kot je navedeno predhodno (na podlagi 13. in 4. člena predloga zakona), določa, da za kritje škode jamči škodni sklad (28. člen predloga zakona).

S predlogom zakona se predpisuje obveznost povračila škode iz t. i. "Garancijskog fonda", ki je vzpostavljen v okviru združenja zavarovalnic, tj. "Hrvatski ured za osiguranje", tudi za škodo, ki je oškodovanci ne bi mogli dobiti povrnjene zaradi insolventnosti zavarovalnice vozila, ki je odgovorno za nesrečo.

AVSTRILIJA

Avstrija je Direktivo 2021/2118/EU v svoj pravni red prenesla s posebnim zakonom, ki je posegel v več področnih zakonov, in sicer v zakon, ki ureja odškodnino žrtvam prometnih nesreč, zakon, ki ureja zavarovanje avtomobilske odgovornosti, zakon, ki ureja motorna vozila, zakon, ki ureja zavarovalniški nadzor, in zakon, ki ureja cestni promet, tj. "Bundesgesetz, mit dem das Verkehrsoffer-Entschädigungsgesetz (v nadaljnjem besedilu: VOEG), das Kraftfahrzeug-Haftpflichtversicherungsgesetz 1994, das Kraftfahrzeuggesetz 1967 (v nadaljnjem besedilu: KFG 1967), das Versicherungsaufsichtsgesetz 2016 und die Straßenverkehrsordnung 1960 geändert werden (Kraftfahr-Versicherungsrechts-Änderungsgesetz 2023 – KraftVerÄG 2023)".

Jamstvo združenja "Fachverband der Versicherungsunternehmen" glede zagotovitve odškodnine se širi na vsa vozila, ki ustrezajo opredelitvi vozila iz Direktive 2021/2118/EU, pa se zanje s področnim zakonom, ki ureja motorna vozila, ne zahteva obvezno zavarovanje. To je navedeno kot eden od dveh glavnih ciljev predloga zakona, kot drugi cilj je poudarjeno izboljšanje zaščite oškodovancev v primeru insolventnosti

zavarovalnice. S predlogom novega četrtega odstavka 6. člena zakona, ki ureja odškodnino žrtvam prometnih nesreč, pa se določajo tudi izjeme, v katerih združenje ni dolžno plačati odškodnine. Takšna izjema je na primer, ko gre za uporabo vozila na motornih športnih prireditvah in dejavnostih, kadar je organizator dejavnosti ali katera koli druga oseba sklenila alternativno zavarovanje ali jamstvo, ki krije škodo tretji osebi, vključno z gledalci in drugimi navzočimi osebami, vendar ne krije nujno škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom. Kot izjema je določeno tudi, ko gre za območje, ki ni dostopno javnosti zaradi pravne ali fizične omejitve, v primerih nesreč med osebami, vključenimi v delovne operacije delodajalca (primeri nesreč z delovnimi stroji v ograjenih tovarniških prostorih). Obveznost združenja plačati odškodnino v primeru insolventnosti zavarovalnice pa je po novem predmet urejanja Direktive 2021/2118/EU, in ker ta v tem primeru ne predvideva omejitve višine plačila odškodnine, se dosedanja ureditev v zakonu, ki ureja odškodnino žrtvam prometnih nesreč, ki je takšne omejitve določala, v primerih insolventnosti ne ohrani (novi 5. člen VOEG).

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne vpliva na postopke oziroma poslovanje javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Sprejetje zakona vpliva na gospodarstvo, tudi na kmetijstvo, in sicer zaradi večjega obsega vozil, ki po novem zapadejo pod obvezno zavarovanje.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Sprejetje zakona ne bo imelo drugih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS in na spletnih straneh predlagatelja.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje predpisa bo spremljala Agencija za zavarovalni nadzor.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zakon ne ureja vprašanj, povezanih z drugimi pomembnimi okoliščinami.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani e-Demokracija.

Predlog zakona je bil v javni razpravi od 27. oktobra 2023 do 13. novembra 2023.

V razpravo so bili vključeni: Slovensko zavarovalno združenje, Agencija za zavarovalni nadzor in vsa ministrstva.

Mnenja, predloge, pripombe so podali: Slovensko zavarovalno združenje, Javna agencija RS za varnost prometa, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadržna zveza Slovenije, Zveza kmetov Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine, Zveza strojnih krožkov Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Gospodarska zbornica Slovenije – Sekcija pooblaščenih trgovcev in serviserjev z motornimi vozili, Agencija za zavarovalni nadzor in vsa ministrstva, razen Ministrstva za zunanje in evropske zadeve ter Ministrstva za solidarno prihodnost.

Pripombe in predlogi na predlog zakona, prejeti v okviru javne obravnave na spletnem portalu E – demokracija, so prikazani v nadaljevanju.

Agencija za zavarovalni nadzor predlaga, da se v predlaganem novem V.a poglavju novele predlagani nov a42.a člen dopolni na način, da se bo člen glasil: »Pri Združenju se v okviru škodnega sklada oblikuje organ za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti.« V nadaljevanju navajajo, da ocenjujejo, da bi bilo smiselno, da se organ za insolventnost in sredstva, s katerimi bo razpolagal, uvrstijo znotraj škodnega sklada. Dodajajo, da bodo sredstva organa za insolventnost na ta način predmet nadzora v okviru petega odstavka 578. člena Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1).

Sindikat kmetov Slovenije je izpostavil, da predlog zakona, ki je bil v javni obravnavi, v veliki meri nalaga dodatne obremenitve za kmete.

Slovensko zavarovalno združenje je predlagalo spremembo 3. člena, 8. člena, 10. člena, 16. člena, 18. člena, 19. člena in 20. člena predloga zakona, ki je bil v javni obravnavi. Predlagajo, da se v drugem odstavku novega 1.b člena za besedo »tipih« doda naslednje besedilo: »letu izdelave, masi, največji konstrukcijsko določeni hitrosti«. Dodatno tudi predlagajo, da zakonodajalec razmisli o tem, da se v drugem odstavku novega 1.b člena pred piko doda naslednje besedilo: »ter imenih in priimkih oziroma nazivih firme, naslovih stalnega ali začasnega bivališča oziroma sedežih lastnikov in uporabnikov teh vozil.« Kot utemeljitev navajajo: »Pri podatkih o vozilih je potrebno dodati še podatke, ki izhajajo iz nove definicije vozila. V evidenci vozil, za katera ni predpisana registracija, bi morali verjetno biti tudi podatki o lastnikih in uporabnikih teh vozil. Predlagajo, da pristojno ministrstvo ustrezno preveri in opredeli nabor podatkov o lastnikih in uporabnikih.« Predlagajo, da se v petem odstavku 8. člena ZOZP dodata novi 7. in 8. točka, ki se glasita: »7. prekrški po zakonu, ki ureja varnost in zdravje pri delu ter kazniva dejanja, ki se nanašajo na varno opravljanje dela; 8. podatki o voznikem dovoljenju, listini usposobljenosti za upravljanje čolna in licenci za pilota oziroma operaterja ter o dovoljenju, potrdilu, licenci oziroma drugi listini, ki izkazuje usposobljenost in upravičenost upravljanja z vozilom določene vrste.« Podajajo naslednjo utemeljitev: »Dopolnitev je potrebna zaradi implementacije nove definicije vozila.« Predlagajo tudi, da se v šestem odstavku 8. člena ZOZP 3. točka spremeni tako, da se glasi: »3. podatki iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se lahko zbirajo tudi iz zbirk podatkov posameznih zavarovalnic in Združenja ter iz evidence registriranih prometnih sredstev, evidence vozil, za katera ni predpisana registracija in iz centralnega registra prebivalstva, ki jih vodijo pristojni državni organi, ali iz zbirk podatkov Finančne uprave Republike Slovenije in Agencije Republike Slovenije za javno pravne evidence in

storitve. Zavarovalnice in Združenje lahko podatke iz tega odstavka uporabljajo zgolj za namen iz prvega odstavka.«. Podajajo utemeljitev kot sledi: »Zaradi implementacije direktive glede izdaje potrdila o škodnem dogajanju je nujno potrebno, da se podatki o škodnih dogodkih lahko pridobivajo tudi iz zbirk podatkov posameznih zavarovalnic in Združenja. Da pa bodo podatki o prometnih sredstvih in osebah, udeleženih v škodnih dogodkih, res pravilni, je nujna tudi pravna podlaga za pridobivanje podatkov iz evidence registriranih prometnih sredstev in nove evidence vozil, za katera ni predpisana registracija, ter iz centralnega registra prebivalstva. Zaradi spremenjene tehnične rešitve pri pridobivanju podatkov s strani zavarovalnic in Združenja iz evidenc različnih državnih organov, je nujno, da imajo zavarovalnice in Združenje dostop do evidence registriranih vozil (podatki o vozilu) ter centralnega registra prebivalstva (podatki o lastniku in uporabniku vozila), kar je potrebno ustrezno zagotoviti v več določbah zakona, sicer izvajanje obveznosti iz direktive ne bo mogoče.« Dodajajo, da zaradi poenotenja izrazov predlagajo, da se popravi besedilo v »in evidence vozil, za katera ni predpisana registracija«, namesto »in evidence vozil, za katera se ne zahteva registracija«. Nadaljujejo, da je ustrezno treba tudi dopolniti podatke četrtega odstavka 16. člena ZOZP še glede vozil, za katera ni predpisana registracija. Predlagajo, da se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi: »Obvestilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati naslednje podatke: naziv zavarovalnice, pri kateri je sklenjena zavarovalna pogodba; številko zavarovalne police, ki krije zavarovanje avtomobilske odgovornosti; obdobje trajanja zavarovanja – začetek in konec, ime in priimek oziroma firma, naziv, datum in kraj rojstva, davčna številka, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža zavarovanca in uporabnika; za registrirana vozila registrsko označbo, vrsto, znamko, model, tip, leto izdelave, datum prve registracije oziroma datum izdaje potrdila o skladnosti (CoC), številko šasije oziroma karoserije, moč in prostornino motorja, število sedežev in stojišč vozila; za vozila, za katera ni predpisana registracija enolično identifikacijsko označbo, vrsto, znamko, model, tip, leto izdelave, maso, največjo konstrukcijsko določeno hitrost vozila.«. Predlagajo, da se v drugem odstavku 34. člena ZOZP doda še nov stavek: »Škodni sklad odgovarja največ do zavarovalne vsote, ki je bila kot najnižja predpisana na dan škodnega dogodka.«. Podajajo utemeljitev, da je nujna opredelitev višine jamstva škodnega sklada v primeru stečajnega postopka nad zavarovalnico. Predlagajo, da se pri Združenju v okviru škodnega sklada oblikuje organ iz predlaganega novega a42a. člena ZOZP. Podajajo utemeljitev kot sledi: »Zaradi tehnične izvedbe je za SZZ pomembno, da se nova obveznost vodi v okviru škodnega sklada, ki deluje že vrsto let in se zanj smiselno uporabljajo posamezne določbe ZZavar-1.« V zvezi s predlogom novega b42.a člena predlagajo, da se za besedilom »tega zakona« doda pika in briše besedilo v nadaljevanju. Kot utemeljitev navajajo: »dodatno besedilo s sklicem na določbe je nepotrebno.« V zvezi s predlogom novega c42.a člena ZOZP predlagajo, da se za 10. odstavkom doda nov 11. odstavek, ki se glasi: »11.) Zavodi zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja, zavarovalnice s subrogacijskimi zahtevki, kakor tudi druge organizacije, ki so neposrednemu oškodovancu kakorkoli povrnile škodo ali njen del, nimajo pravice do povračilnega zahtevka proti Združenju. Dosedanji 11.) do 13.) odstavek postanejo 12.) do 14.) odstavek.« Podajajo utemeljitev s tem v zvezi: »S tem se prenaša točka a) 11. odstavka člena 10a direktive, ki daje pravico državam članicam, da štejejo odškodnino organa za insolventnost kot subsidarno. Gre za enako določbo kot že velja pri škodnem skladu. Po informacijah, ki smo jih prejeli od kolegov iz zavarovalnih združenj, je podobna določba implementirana tudi v hrvaškem in avstrijskem zakonu, in je s tem zagotovljeno varstvo direktnega oškodovanca.« V zvezi s predlogom novega č42.a člena ZOZP predlagajo, da se za 10. odstavkom doda nov 11. odstavek, ki se glasi: »11.) Zavodi zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja, zavarovalnice s subrogacijskimi zahtevki, kakor tudi druge organizacije, ki so neposrednemu oškodovancu kakorkoli povrnile škodo ali njen del, nimajo pravice do povračilnega zahtevka proti Združenju. Dosedanji 11.) do 13.) odstavek postanejo 12.) do 14.) odstavek.«. S tem v zvezi podajajo utemeljitev kot sledi: »S tem se prenaša točka a) 11. odstavka člena 10a direktive, ki daje pravico državam članicam, da štejejo odškodnino organa za insolventnost kot subsidarno. Gre za enako določbo kot že velja pri škodnem skladu. Po informacijah, ki smo jih prejeli od kolegov iz zavarovalnih združenj, je podobna določba implementirana tudi v hrvaškem in avstrijskem zakonu, in je s tem zagotovljeno varstvo direktnega oškodovanca.« V zvezi s predlogom novega d42.a člena ZOZP predlagajo, da se za 7. odstavkom doda nov 8. odstavek, s katerim se prenaša 11. odstavek člena 25a direktive, ki glasi: »8.) Pravne osebe, na katere so na podlagi zakona prešle oškodovančeve pravice do odškodnine proti

povzročitelju nesreče ali njegovi odgovornostni zavarovalnici, in pravne osebe iz 18. člena tega zakona niso upravičene do uveljavljanja zahtevkov za povračilo pri Združenju. Dosedanji 8.) do 10.) odstavek postanejo 9.) do 11.) odstavek.«. S tem v zvezi podajajo utemeljitev: »Gre za prenos 11. odstavka člena 25a direktive. Enaka možnost/pravica države članice iz direktive je že implementirana v določbi 6. odstavka 42.a člena o odškodninskem uradu v primerih nesreč v drugi državi članici: Pravne osebe, na katere so na podlagi zakona prešle oškodovančeve pravice do odškodnine proti povzročitelju nesreče ali njegovi odgovornostni zavarovalnici, in pravne osebe iz 18. člena tega zakona niso upravičene do uveljavljanja zahtevkov za povračilo pri Združenju. Takšne osebe, ki niso direktni oškodovanci, se lahko z zahtevki obrnejo neposredno na pristojni organ za insolventnost v drugi državi članici.«. Predlagajo, da se v tretjem odstavku 42.e člena pred piko doda besedilo »in centralnega registra prebivalstva.« Kot utemeljitev navajajo: »Zaradi spremenjene tehnične rešitve pri pridobivanju podatkov s strani zavarovalnic in Združenja iz evidenc različnih državnih organov, je nujno, da imajo zavarovalnice in Združenje dostop do evidence registriranih vozil (podatki o vozilu) ter centralnega registra prebivalstva (podatki o lastniku in uporabniku vozila), kar je potrebno ustrezno zagotoviti v več določbah zakona, sicer izvajanje obveznosti informacijskega centra iz direktive ne bo mogoče.« Dodajajo, da je ministrstvo dodalo besedilo direktive iz tč. 19 spremenjenega člena 26 o centralnem organu, v zvezi s čimer podajo predlog, da se namesto besede »zavarovateljem« se zapiše beseda »zavarovalnicam«, saj se v zakonu uporablja ta izraz. Predlagajo, da se ustrezno dopolni drugi stavek drugega odstavka 42.h člena ZOZP, tako da se doda naslednje besedilo: »in ministrstva, pristojnega za infrastrukturo.«. Kot utemeljitev navajajo: »Zaradi spremenjene tehnične rešitve pri pridobivanju podatkov s strani zavarovalnic in Združenja iz evidenc različnih državnih organov, je nujno, da imajo zavarovalnice in Združenje dostop do evidence registriranih vozil (podatki o vozilu) ter centralnega registra prebivalstva (podatki o lastniku in uporabniku vozila), kar je potrebno ustrezno zagotoviti v več določbah zakona, sicer izvajanje obveznosti informacijskega centra iz direktive ne bo mogoče.«

Javna agencija RS za varnost prometa je predlagala, da se s predlogom zakona predvidi tudi vzpostavitev obveznega zavarovanja odgovornosti in posebne evidence lastništva e-skirojev in e-koles, saj so ta vedno bolj razširjena prevozna sredstva (e-skiroji predvsem v večjih mestih).

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, Zveza kmetič Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine in Zveza strojnih krožkov Slovenije so v skupnem dopisu predlagali izvzem določenih vozil, katera po predlogu zakona zapadejo pod obvezno zavarovanje. Uvodoma podajajo tri splošne pripombe kot je navedeno v nadaljevanju. Navajajo, da predlog zakona uvaja nov pomen izrazov (npr. pojem vozilo), ki so drugačni kot v prometni zakonodaji, predvsem v Zakonu o motornih vozilih (ZMV-1). Kljub temu da gre za prenos direktiv menijo, da je potrebno z vidika jasnosti predpisov poskrbeti za enotno uporabo izrazov; spremembe zakona uvajajo obvezno zavarovanje za več novih skupin (kategorij) vozil, ki niso registrirana (npr. delovni stroji, lahki priklopniki). Predvidena je uvedba nove evidence, ki pa povzroča številna odprta vprašanja (vpis rabljenih vozil, nadzor nad vpisom...), predvideno obvezno zavarovanje za nove kategorije vlečnih vozil je nesmiselno in predstavlja le dodatno finančno obremenitev lastnikov oz. uporabnikov. Nadalje navajajo, da se škodni zahtevki, povzročeni s priklopnimi vozili, ko so v skupini vozil z vlečnimi vozili (torej priklopljeni), po zavarovalniških pravilih krijejo iz obveznega zavarovanja vlečnih vozil. Dodajajo, da se iz zavarovanja priklopnih vozil tako krijejo le škodni dogodki, povzročeni, ko le-ta niso priklopljena (npr. da bi se samodejno premaknila na cesto in povzročila nezgodo), za kar navajajo, da je izjemno redko. Za področje kmetijskih in gozdarskih vozil, ki sodijo v njihovo ožje interesno področje podajajo naslednje konkretne pripombe in predloge. Trenutno sta obvezno zavarovani dve skupini (kategoriji) kmetijskih in gozdarskih vozil, in sicer traktorji (27. točka 3. člena ZMV-1) in traktorski priklopniki, katerih največja tehnično dovoljena masa presega 5 ton, in katerih hitrost konstrukcijsko ni omejena na 30 km/h (18. točka 3. člena in 3. alineja drugega odstavka 25. člena ZMV-1). Izpostavljajo, da bi po predlogu zakona morale biti obvezno zavarovane še naslednje skupine (kategorije) kmetijskih in gozdarskih vozil in drugih skupin (kategorij), ki se uporabljajo v kmetijstvu in gozdarstvu: traktorski priklopniki, katerih največja tehnično dovoljena masa ne presega 5 ton, in katerih hitrost je konstrukcijsko omejena na 30 km/h (18. točka 3. člena in 3. alineja drugega odstavka 25. člena ZMV-1), v nadaljevanju lažji traktorski priklopniki; lahki

priklopniki (9. točka 3. člena ZMV-1); delovni stroji (gorske dvoosne kosilnice, kombajni, silokombajni, stroji za strojno sečnjo (harvesterji) in spravilo lesa (forvarderji), škropilnice z lastnim motorjem itn. (6. točka 3. člena ZMV-1) in motokultivatorji, ki presegajo hitrost 14km/h (13. točka 3. člena ZMV-1). Za traktorske priključke (28. točka 3. člena ZMV-1) zavarovanje po predlogu zakona ni predvideno, saj ne spadajo med motorna ali priklopna vozila. Za predhodno navedene 4 skupine (kategorije), za katere je po predlogu zakona predvideno obvezno zavarovanje predlagajo, da se izvzamejo iz obveznega zavarovanja in se lastnikom oziroma uporabnikom prepusti odločitev, ali ta vozila zavarujejo prostovoljno kot do sedaj. Navedeno pojasnjujejo po zgoraj navedenih 4 skupinah (kategorijah): 1. lažji traktorski priklopniki (do 5 ton, do 30 km/h): gre v veliki večini za enoosne traktorske priklopnike, ki se ne morejo premikati v odklopljenem stanju (opora s sprednjim delom na tla) in zavarovanje zanje praktično nikoli ne bi prišlo v poštev, zato je njihovo obvezno zavarovanje povsem nesmiselno in pomeni le nepotrebno dodatno finančno obremenitev; 2. lahki priklopniki: enaka obrazložitev kot za lažje traktorske priklopnike v prejšnji točki. Lahki priklopniki se v tisočih uporabljajo tudi izven kmetijstva in gozdarstva; 3. delovni stroji: ta motorna vozila so večinoma večjih oz. velikih mer in na cesti lahko vozniki z njimi povzročijo nezgodo, zato odgovorni vozniki oziroma uporabniki delovne stroje prostovoljno zavarujejo. Menijo, da bi bilo smiselno zavarovanje teh vozil še naprej prepustiti prostovoljni odločitvi lastnikov oz. uporabnikov. Delovni stroji se še bolj številčno kot v kmetijstvu in gozdarstvu uporabljajo v gradbeništvu, komunalni dejavnosti ipd.; 4. motokultivatorji: gre za manjša vlečna motorna vozila, katerih konstrukcijsko določena hitrost praviloma ne presega 14 km/h in v prometu ne predstavljajo večje nevarnosti za povzročitev nezgod. Predvsem pa bi bilo praktično nemogoče ugotavljati kdaj presegajo hitrost 14km/h, saj razen izjemoma nimajo merilnikov hitrosti in navedenih podatkov o največji konstrukcijsko določeni hitrosti. Na koncu dopisa navedejo, da podpisane zastopnike kmetijstva, gozdarstva in ribištva skrbijo finančne posledice zakonskih sprememb, saj jih v trenutnih razmerah slovensko kmetijstvo ni zmožno prenesti.

Informacijski pooblaščenec je v mnenju, ki je bilo prejeto v okviru javne obravnave, predlagal spremembo v 3. členu, 15. členu in 21. členu predloga zakona, ki je bil v javni obravnavi, tako da bo zadoščeno Zakonu o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22; ZVOP-2). V dodatnem mnenju Informacijskega pooblaščenca, ki je bilo pridobljeno po javni obravnavi, tj. v okviru medresorskega usklajevanja, je bilo predlagano črtanje predloga določbe novega petega odstavka 42.e člena ZOZP zaradi preširokega nabora osebnih podatkov, ki naj bi bili po novem javni.

Gospodarska zbornice Slovenije, Sekcija pooblaščenih trgovcev in serviserjev z motornimi vozili, je podala predloge, ki se med drugim nanašajo zlasti na spremembo 20. člena veljavnega zakona, na spremembo 20.a člena veljavnega zakona, na spremembo prvega odstavka 43.a člena veljavnega zakona, vključitev novega poglavja, ki bi urejal neodvisna orodja za primerjavo cen avtomobilskih zavarovanj, ter spremembo prvega odstavka 44.b člena veljavnega zakona. Predlagajo, da se 20. člen ZOZP spremeni tako, da se glasi: »Oškodovanec lahko zahteva povrnitev škode, ki jo krije zavarovanje avtomobilске odgovornosti, neposredno od zavarovalnice na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za finance. Obrazec odškodninskega zahtevka iz zavarovanja avtomobilске odgovornosti vsebuje naslednje podatke: podatke o oškodovancu in vozilu; podatke o povzročitelju in vozilu; podatke o prometni nesreči; podatke o obravnavi/ogledu kraja prometne nesreče; opredelitev premoženjske in nepremoženjske škode, ki jo zavarovanec uveljavlja. Zavarovalnica odgovarja za škodo do višine zavarovalne vsote nerazdelno skupaj z ostalimi odgovornimi osebami.« Predlagajo, da se 20.a člen ZOZP spremeni tako, da se glasi: »Zavarovalnica mora najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je oškodovance vložil svoj odškodninski zahtev: če odgovornost ni sporna in je bila škoda v celoti ocenjena, dati utemeljeno pisno ponudbo za odškodnino (prva alineja), če je odgovornost sporna ali ni bila natančno ugotovljena oziroma če škoda ni bila v celoti ocenjena, dati utemeljen pisni odgovor na odškodninski zahtev (druga alineja). Če zavarovalnica v primeru iz prve alineje ne predloži ponudbe najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je oškodovanec vložil svoj odškodninski zahtev, pride v zamudo. Pri obravnavi odškodninskega zahtevka je prepovedano: omejevanje pravice zavarovanca do proste izbire izvajalca storitev za odpravo nastale škode; vsako omejevanje, ki ima za posledico dodatno zmanjševanje vrednosti vozila; vsako ravnanje, ki zavaja zavarovanca ali bi ga utegnilo zavajati na način, da bi odškodnino uveljavljal iz druge vrste zavarovanja, čeprav je kritje premoženjske in nepremoženjske škode vključeno v zavarovanje odgovornosti. Oškodovanec, ki zahteva povrnitev škode iz 42.a člena, lahko sproži pravne postopke proti tuji odgovornosti zavarovalnici v državi svojega stalnega prebivališča oziroma sedeža«. Predlagajo, da se prvi odstavek 43.a člena ZOZP spremeni tako, da se glasi: »Z globo od 417 do 4.173 evrov se za prekršek kaznuje zavarovalnica, ki 1. oškodovancu v predpisanem roku ne

predloži ponudbe iz prve alineje prvega odstavka 20.a člena tega zakona, 2. oškodovancu v predpisanem roku ne da odgovora iz druge alineje prvega odstavka 20.a člena tega zakona, 3. oškodovanca omejuje in zavaja v nasprotju s tretjo alinejo prvega odstavka 20.a člena tega zakona.« Predlagajo, da se v ZOZP vključi novo poglavje »Neodvisna orodja za primerjavo cen avtomobilskega zavarovanja«, ki se glasi: »Agencija za zavarovalni nadzor vzpostavi javno orodje za primerjavo cen. Primerjalno orodje: a) deluje neodvisno od ponudnikov storitev obveznega zavarovanja in zagotavlja, da so ponudniki storitev deležni enake obravnave pri rezultatih iskanja; jasno razkriva lastnike in upravljavce primerjalnega orodja; c) določa jasna in objektivna merila, na katerih temelji primerjava; d) uporablja preprost in nedvoumen jezik; e) zagotavlja točne in najnovejše informacije o cenah, tarifah in kritjih med ponudniki obveznega zavarovanja avtomobilskega zavarovanja ter navaja čas zadnje posodobitve; f) je dostopno kateremu koli ponudniku obveznega zavarovanja, mu daje na voljo ustrezne informacije ter zajema širok nabor ponudb in znaten del trga avtomobilskih zavarovanj, kadar pa predložene informacije ne zagotavljajo popolnega pregleda trga, pred prikazom rezultatov vključujejo jasno izjavo za uporabnika o tem; g) zagotavlja učinkovit postopek za prijavo napačnih informacij; h) vključuje izjavo, da cene temeljijo na predloženih informacijah in niso zavezujoče za ponudnike zavarovanj. Zavarovalnica mora Agenciji sporočiti potrebne podatke o cenah, tarifah in kritjih. O novostih ali spremembah mora agencijo obvestiti, preden jih začne uporabljati.« Predlagajo, da se prvi odstavek 44.b člena ZOZP spremeni, tako da se glasi: »Z globo od 12.518 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje zavarovalnica, ki ne obvesti Agencije o novih ali spremenjenih zavarovalnih pogojih v skladu z drugim odstavkom 6. člena tega zakona ali ne sporoča podatkov, ki se vodijo v neodvisnem orodju za primerjavo cen avtomobilskega zavarovanja v skladu z XX. členom tega zakona.« Dodajajo, da se sklic na člen navede, ko bo ta določen. Predlagajo, da se doda prehodna določba, s katero se določi, da minister za finance predpiše obrazec odškodninskega zahtevka iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti v roku treh mesecev od uveljavitve sprememb zakona. Predlagajo tudi, naj se v prehodnih določbah določi primeren rok za vzpostavitev neodvisnega orodja za primerjavo cen avtomobilskega zavarovanja. Podajajo tudi obrazložitve predlogov. Tako med drugim navajajo, da je za boljšo informiranost zavarovancev in lažje uveljavljanje zahtevkov potrebno vzpostaviti enoten obrazec, ki bi moral vsebovati ustrezne informacije za uveljavljanje tiste škode, ki oškodovancu pripada iz naslova plačane zavarovalne premije obveznega zavarovanja. Predlagajo tudi, da se omogoči vzpostavitev neodvisnega orodja za primerjavo cen avtomobilskih zavarovanj. Menijo, da bi takšno orodje delovalo najbolj neodvisno od ponudnikov zavarovanj, če bi z njim upravljala Agencija za zavarovalni nadzor.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Prejeti predlogi so se upoštevali z vidika delovanja celotnega sistema ureditve obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti v Republiki Sloveniji, ob upoštevanju pomembnosti zaščite oškodovanca zaradi posledic nesreče in tudi ob upoštevanju pomena zavarovanja civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil za imetnike zavarovalnih polic.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki niso sodelovali pri pripravi predloga zakona.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Klemen Boštjančič, minister,
- Nikolina Prah, državna sekretarka,
- mag. Katja Božič, državna sekretarka,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka,
- Gordana Pipan, državna sekretarka,
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem,
- Gregor Korošec, vodja Sektorja za zavarovalništvo in trg kapitala,

- Jana Slakan, podsekretarka, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala,
- mag. Nejka Štibernik, sekretarka, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G) se v 1. členu v tretjem odstavku prva, tretja, četrta, sedma in deveta alineja črtajo.

Dosedanja druga alineja postane prva alineja, dosedanja peta alineja postane druga alineja, dosedanja šesta alineja postane tretja alineja, dosedanja osma alineja postane četrta alineja.

Za četrto alinejo se dodata novi, peta in šesta alineja, ki se glasita:

»– Direktiva 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti takšne odgovornosti (UL L št. 263 z dne 7. 10. 2009, str. 11–31; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/103/ES);

– Direktiva 2021/2118/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2009/103/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L št. 430 z dne 2. 12. 2021, str. 1–23; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2021/2118/EU).«.

2. člen

V 1.a členu se v prvem odstavku 3. točka spremeni tako, da se glasi:

»3. vozilo je:

a) vsako motorno vozilo, ki je namenjeno za potovanje po kopnem in ga poganja zgolj mehanska moč, vendar ne vozi po tirih:

– katerega največja konstrukcijska določena hitrost je nad 25 km/h ali

– katerega največja neto masa je nad 25 kg, največja konstrukcijsko določena hitrost pa nad 14 km/h;

b) vsako priklopno vozilo, ki se uporablja skupaj z vozilom iz točke a), ne glede na to, ali je priklopljeno ali odklopljeno.

Brez poseganja v točki a) in b) se invalidski vozički, namenjeni izključno osebam s telesno oviranostjo, ne štejejo za vozila po tem zakonu;«.

Za 3. točke se dodajo nove, 4., 5. in 6. točka, ki se glasijo:

»4. uporaba vozila je vsaka uporaba vozila, ki je skladna s funkcijo vozila kot prevoznega sredstva v času nesreče, ne glede na značilnosti vozila in ne glede na zemljišče, na katerem se motorno vozilo uporablja, in ne glede na to, ali vozilo miruje ali se premika;

5. oškodovanec oziroma oškodovanka (v nadaljnjem besedilu: oškodovanec) in »oseba, ki je oškodovana« je oseba, ki ima pravico do odškodnine zaradi izgube ali poškodbe, ki so jo povzročila vozila;

6. matična država članica je matična država članica, kot je opredeljena v členu 13(8), točka (a), Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L št. 335 z dne 17. 12. 2009, str. 1–155; v nadaljnjem besedilu Direktiva 2009/138/ES);«.

Dosedanje 4. do 8. točka postanejo 7. do 11. točka.

3. člen

V 2. členu se v prvem odstavku besedi »zavarovanje obnavljati« nadomestita z besedilom »imeti veljavno zavarovanje«.

Za prvim odstavkom se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»Določbe prejšnjega odstavka se ne uporabljajo za vozila iz 3. točke prvega odstavka 1.a člena tega zakona, ki jim v skladu z zakonom, ki ureja udeležbo motornih in priklopnih vozil v cestnem prometu ter pri opravljanju kmetijskih ali gozdarskih del, ni dovoljena udeležba v cestnem prometu.«.

Dosedanji drugi do peti odstavek postanejo tretji do šesti odstavek.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »varnost cestnega prometa« nadomesti z besedama »motorna vozila«.

4. člen

V 2.a členu se besedilo »sodelujejo pri uporabi prometnega sredstva« nadomesti z besedilom »uporabljajo prometno sredstvo«.

5. člen

V 7. členu se v drugem odstavku beseda »zavarovalnino« nadomesti z besedo »odškodnino«, besedilo »zavarovanca oziroma od« pa se črta.

V tretjem odstavku se v 1. točki besedilo »določeno v zavarovalni pogodbi« nadomesti z besedilom »predvideno za takšno vozilo«.

Za 3. točko se doda nova, 4. točka, ki se glasi:

»4. če voznik ni imel veljavnega dovoljenja, potrdila, licence oziroma druge listine, katere pridobitev je predpisana za upravljanje vozila takšne vrste, oziroma mu je bila listina odvzeta ali mu je bila izrečena prepoved upravljanja takšnega vozila;«.

Dosedanje 4. do 7. točka postanejo 5. do 8. točka.

6. člen

V 15. členu se besedilo »registriranih v Republiki Sloveniji« nadomesti z besedilom »ki se štejejo za vozila po tem zakonu«.

7. člen

V 16. členu se prvi odstavek črta.

Dosedanji drugi odstavek postane prvi odstavek.

V tretjem odstavku, ki postane drugi odstavek, se besedilo »Zavarovalnica ali Združenje mora« nadomesti z besedilom »Ko gre za vozila, za katera se zahteva registracija, mora zavarovalnica ali Združenje«.

Četrti odstavek, ki postane tretji odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Obvestilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati naslednje podatke:

- ime zavarovalnice, pri kateri je sklenjena zavarovalna pogodba;
- številko zavarovalne police, ki krije zavarovanje avtomobilske odgovornosti;
- obdobje trajanja zavarovanja – začetek in konec;
- ime in priimek oziroma ime firme, datum in kraj rojstva, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža zavarovanca in uporabnika;
- registrsko označbo, vrsto, znamko, tip, leto izdelave, identifikacijsko številko vozila, moč in prostornino motorja, število sedežev in stojišč vozila.«.

Za četrtim odstavkom, ki postane tretji odstavek, se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»V povezavi z registracijo vozila za javni prevoz potnikov mora obvestilo o nezgodnem zavarovanju potnikov proti posledicam nesreče vsebovati naslednje podatke:

- ime zavarovalnice, pri kateri je sklenjena zavarovalna pogodba,
- številko zavarovalne police, ki krije nezgodno zavarovanje potnikov,
- obdobje trajanja zavarovanja – začetek in konec,
- ime in priimek oziroma ime firme, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža zavarovanca,
- vrsto vozila, identifikacijsko številko vozila, registrsko označbo.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Način obveščanja iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za infrastrukturo.«.

8. člen

V 17. členu se v besedilu člena, ki postane prvi odstavek, v 3. točki prva alineja črta.

Dosedanji druga in tretja alineja postaneta prva in druga alineja.

Za prvim odstavkom se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»Določbe tega zakona se ne uporabljajo za uporabo vozila na športnih prireditvah in dejavnostih, vključno z dirkami, tekmovanji, usposabljanjem, preskušanjem in demonstracijami na omejenem in označenem območju, kadar je organizator športne prireditve oziroma dejavnosti ali katera koli druga oseba sklenila alternativno zavarovanje ali jamstvo, ki krije škodo tretji osebi, vključno z gledalci in drugimi navzočimi osebami, vendar ne nujno škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom. Organizator športne prireditve oziroma dejavnosti, vključno z dirkami, tekmovanji, usposabljanjem, preskušanjem in demonstracijami na omejenem in označenem območju, ali katera koli druga oseba mora skleniti zavarovanje odgovornosti ali jamstvo, ki krije škodo tretji osebi, vključno z gledalci in drugimi navzočimi osebami, vendar ne nujno škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom. Zavarovalna vsota oziroma jamstvo ne sme biti nižje, kot je določeno v 19. členu tega zakona.«.

9. člen

V 19. členu se v prvem odstavku znesek »5.000.000 eurov« nadomesti z zneskom »6.450.000 eurov«, znesek »1.000.000 eurov« pa se nadomesti z zneskom »1.300.000 eurov«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Kadar Evropska komisija sprejme spremembe najnižjih zavarovalnih vsot iz prejšnjega odstavka, ne glede na prejšnji odstavek veljajo spremenjene najnižje zavarovalne vsote od začetka veljavnosti neposredno veljavnega pravnega akta Evropske unije, ki ga izda Evropska Komisija na podlagi 9. člena Direktive 2009/103/ES.«.

10. člen

V 21. členu se v tretjem odstavku na vseh mestih besedilo »motorno vozilo« v obeh sklonih nadomesti z besedilom »vlečno vozilo« v ustreznem sklonu.

11. člen

V 23. členu se v šestem odstavku besedilo »drugi odstavek 6. člena ZZavar« nadomesti z besedilom »določbe zakona, ki ureja zavarovalništvo,«.

12. člen

V 25. členu se drugi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»Nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti voznikov vozil s tujo registracijo po tem in prejšnjem členu izvaja policija. Kadar vozila, ki se običajno nahajajo na ozemlju druge države članice EU ali tretje države, vstopajo v Republiko Slovenijo z ozemlja druge države članice, policija izvaja nadzor s preverjanjem zavarovanja avtomobilske odgovornosti pod pogojem, da so ta preverjanja nediskriminatorna, potrebna in sorazmerna za doseg zastavljenega cilja ter da:

– se izvajajo kot del nadzora, ki ni usmerjen izključno v preverjanje zavarovanja avtomobilske odgovornosti, ali

– so del splošnega sistema pregledov v Republiki Sloveniji, ki se opravljajo tudi za vozila, ki se običajno nahajajo na ozemlju Republike Slovenije in ne zahtevajo ustavitve vozila.«.

Za drugim odstavkom se dodata nova, tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»Nadzor iz prejšnjega odstavka se izvaja na podlagi zakona, ki ureja področje osebnih podatkov in velja za upravljavca, osebni podatki pa se lahko obdelajo, če je to potrebno za namene boja proti vožnji brez avtomobilskega zavarovanja v Republiki Sloveniji z vozili, s katerimi se vozi v državah članicah, ki niso država članica, kjer se vozilo običajno nahaja. Zakon, ki ureja področje osebnih podatkov, iz prejšnjega stavka mora biti v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L št. 119 z dne 4. 5. 2016, str. 1), zadnjič popravljeno s Popravkom (UL L št. 127 z dne 23. 5. 2018, str. 2), (v nadaljnjem besedilu: splošna uredba) ter mora določati tudi ustrezne ukrepe za zaščito pravic in svoboščin ter pravnih

interesov posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, pri čemer se mora sklicevati na ustrezno pravno podlago, izpolnjevati ustrezne varnostne zahteve ter spoštovati načela nujnosti, sorazmernosti in omejitve namena ter določati sorazmerno obdobje hrambe podatkov.

Osebni podatki, ki se obdelujejo v skladu s tem členom zgolj za namen opravljanja preverjanja zavarovanja, se hranijo le toliko časa, dokler so potrebni za ta namen, in takoj ko se ta doseže, se v celoti izbrišejo. Kadar preverjanje zavarovanja pokaže, da ima vozilo obvezno zavarovanje v skladu s tem zakonom, upravljavec nemudoma izbriše te podatke. Kadar s preverjanjem ni mogoče ugotoviti, ali ima vozilo obvezno zavarovanje v skladu s tem zakonom, se podatki hranijo le za omejeno obdobje, ki ne presega števila dni, potrebnih za ugotovitev, ali obstaja zavarovalno kritje.«.

Dosedanji tretji odstavek postane peti odstavek.

13. člen

V 34. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Odškodnina se iz sredstev škodnega sklada izplača tudi v primeru, ko je bil uveden stečajni postopek nad zavarovalnico, ki izvaja zavarovanje letalske odgovornosti, odgovornosti lastnikov čolnov in zavarovanj potnikov v javnem prometu ter je dolžna izplačati odškodnino. V tem primeru se iz sredstev škodnega sklada izplača le tisti del odškodnine, ki ni bil izplačan iz stečajne mase zavarovalnice.«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Za nezavarovana vozila po tem členu se štejejo tudi vozila iz drugega odstavka 17. člena tega zakona, za katera ni sklenjeno alternativno zavarovanje ali jamstvo, kot se zahteva z drugim odstavkom 17. člena tega zakona, ter vozila, ki so v skladu z drugim odstavkom 2. člena tega zakona izvzeta iz zavarovanja, ki je obvezno po tem zakonu. Škoda, nastala sodelujočim voznikom in njihovim vozilom iz drugega odstavka 17. člena tega zakona, ni krita iz škodnega sklada.«.

14. člen

Za 42. členom se dodajo novo, aV.a poglavje in novi, a42.a, b42.a, c42.a, č42.a in d42.a člen, ki se glasijo:

**»aV.a ORGAN ZA IZPLAČILO ODŠKODNIN V PRIMERU INSOLVENTNOSTI ZAVAROVALNICE,
KI OPRAVLJA ZAVAROVALNE POSLE ZAVAROVANJA AVTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI**

a42.a člen

Pri Združenju se oblikuje organ za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

b42.a člen

Zavarovalnice, ki so pridobile dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov zavarovanja avtomobilske odgovornosti v Republiki Sloveniji in so registrirane v Republiki Sloveniji, plačujejo prispevke organu iz a42.a člena.

Sredstva organa iz a42.a člena ter način plačila prispevkov, ki jih plačujejo zavarovalnice iz prejšnjega odstavka, predpiše Agencija in redno preverja ustreznost višine sredstev, s katerimi se zagotovi, da ima

organ iz a42.a člena na voljo dovolj sredstev za plačilo odškodnine oškodovancem v skladu z določbami tega zakona, ko je treba plačati odškodnino v primerih iz č42.a in d42.a člena tega zakona.

Zavarovalnice so dolžne prispevke nakazati v 15 dneh po prejemu sporočila Združenja.

c42.a člen

Organ za izplačilo odškovin v primeru insolventnosti zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti, nemudoma obvesti enakovredne organe v drugih državah članicah Evropske unije o objavi sklepa o začetku stečajnega postopka ali sklepa o začetku postopka prenehanja, kot je opredeljen v členu 268(1), točka (d), Direktive 2009/138/ES, zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti in je pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov zavarovanja avtomobilske odgovornosti v Republiki Sloveniji.

č42.a člen

Varstvo oškodovancev v nesreči, ki se je zgodila v Republiki Sloveniji, v primeru insolventnosti zavarovalnice

Oškodovanec s prebivališčem ali sedežem v Republiki Sloveniji lahko vloži odškodninski zahtevek neposredno pri Združenju za plačilo odškodnine, in to do omejitve obveznosti zavarovanja, ki je predpisana v prvem odstavku 19. člena tega zakona, za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari ali škodo zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki jo povzroči vozilo, zavarovano pri zavarovalnici s sedežem v Republiki Sloveniji, oziroma vozilo, ki izvira z ozemlja države članice in je zavarovano pri zavarovalnici s sedežem v drugi državi članici, od trenutka, ko:

a) je zavarovalnica v stečajnem postopku ali

b) je zavarovalnica v postopku prenehanja, kot je opredeljen v členu 268(1), točka (d), Direktive 2009/138/ES.

Poleg javne objave odločitve pristojnega organa o začetku postopka iz točke a) ali točke b) prvega odstavka tega člena Združenje o tej odločitvi nemudoma obvesti vse enakovredne organe v vseh državah članicah, ki so pristojni za povračilo škode oškodovancem zaradi začetka postopka stečaja ali likvidacije zavarovalnice.

Ob prejemu odškodninskega zahtevka Združenje obvesti odgovorno zavarovalnico v stečajnem postopku ali postopku prenehanja ali njenega upravitelja ali likvidacijskega upravitelja in enakovredni organ v matični državi članici sedeža zavarovalnice, da je prejelo odškodninski zahtevek od oškodovanca.

Zavarovalnica, ki je v stečajnem postopku ali postopku prenehanja, ali njen upravitelj ali likvidacijski upravitelj obvesti Združenje, ko prejme zahtevek, plača odškodnino ali zavrne odgovornost v zvezi z odškodninskim zahtevkom, ki ga je prejelo tudi Združenje.

Združenje med drugim na podlagi informacij, ki jih je oškodovanec predložil na njegovo zahtevo, oškodovancu v treh mesecih po datumu, na katerega je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek, predloži utemeljeno ponudbo za odškodnino ali utemeljen odgovor, tako da:

a) predloži utemeljeno ponudbo za odškodnino, kadar ugotovi, da je dolžno zagotoviti odškodnino v skladu s točko a) ali točko b) prvega odstavka tega člena, kadar se odškodninski zahtevek ne izpodbija in kadar je bila škoda delno ali v celoti ocenjena;

b) predloži utemeljen odgovor na točke iz odškodninskega zahtevka, kadar ugotovi, da ni dolžno zagotoviti odškodnine v skladu s točko a) ali točko b) prvega odstavka tega člena, kadar je odgovornost bodisi sporna bodisi ni bila natanko ugotovljena ali kadar škoda ni bila v celoti ocenjena.

Kadar je treba odškodnino izplačati v skladu s točko a) prejšnjega odstavka, Združenje oškodovancu izplača odškodnino brez nepotrebnega odlašanja, v vsakem primeru pa v treh mesecih po tem, ko je oškodovanec sprejel utemeljeno ponudbo za odškodnino iz točke a) prejšnjega odstavka. Kadar je

škoda le delno ocenjena, se zahteve glede izplačila odškodnine iz prejšnjega stavka uporabljajo za to delno ocenjeno škodo in od trenutka sprejetja ustrezne utemeljene ponudbe za odškodnino.

Združenje ima pooblastilo in je pristojno, da lahko v vseh fazah postopkov iz tega člena pravočasno sodeluje z drugimi organi v drugih državah članicah, ustanovljenimi ali pooblaščenimi za povračilo škode oškodovancem v primerih stečaja ali insolventnosti zavarovalnice v njihovi državi članici, vključno z zavarovalnico v stečajnem postopku ali postopku prenehanja, njenim upraviteljem ali likvidacijskim upraviteljem, in s pristojnimi nacionalnimi organi držav članic. Takšno sodelovanje zajema zahtevo za informacije ter prejemanje in zagotavljanje informacij, po potrebi vključno s podrobnostmi posameznih odškodninskih zahtevkov.

Kadar matična država članica zavarovalnice iz prvega odstavka tega člena ni Republika Slovenija, ima Združenje, ki je oškodovancu izplačalo odškodnino, pravico, da od pristojnega organa v matični državi članici sedeža zavarovalnice zahteva povračilo celotnega zneska izplačane odškodnine, ki izvrši plačilo Združenju v razumnem roku, ki ni daljši od šestih mesecev, razen če se ti organi pisno dogovorijo drugače, potem ko je organ prejel zahtevek za tako povračilo.

Na zahtevo enakovrednega organa druge države članice, ki je oškodovancu izplačalo povračilo škode zaradi uničenja ali poškodovanja stvari ali škode zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki jo je povzročilo vozilo, katerega uporabo je zavarovala zavarovalnica s sedežem v Republiki Sloveniji, je Združenje dolžno izplačati povračilo celotnega zneska izplačane odškodnine, pri čemer:

– plačilo izvrši v razumnem roku, ki ni daljši od šestih mesecev, razen če se ti organi pisno dogovorijo drugače, potem ko je organ prejel zahtevek za tako povračilo, in

– se na Združenje prenesejo pravice oškodovanca do povzročitelja nesreče ali njegove zavarovalnice, razen pravic do zavarovalca ali druge zavarovane osebe, ki je povzročila nesrečo, če bi odgovornost zavarovalca ali zavarovane osebe krila insolventna zavarovalnica iz prvega odstavka v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja.

Če Združenje izplača odškodnino, ko je zavarovalnica iz prvega odstavka v stečajnem postopku oziroma postopku prenehanja, ima pravico do povračila izplačane odškodnine, skupaj z obrestmi in stroški, iz stečajne mase oziroma od zavarovalnice, nad katero je uveden postopek prenehanja.

Združenje ne sme plačila odškodnine pogojevati z zahtevami, razen s tistimi, ki so opredeljene v tem zakonu. Združenje zlasti ne sme plačila odškodnine pogojevati z zahtevo, da oškodovanec dokaže, da je pravna ali fizična oseba plačilno nesposobna ali da noče plačati.

Združenje je pooblaščen, da se pogaja in sklene sporazum ali spremembe sporazuma za izvajanje tega člena v zvezi z njegovimi funkcijami in obveznostmi ter postopki povračila v skladu s tem členom. O sklenitvi sporazuma iz prejšnjega stavka mora Združenje nemudoma uradno obvestiti Evropsko komisijo.

Če sporazum iz prejšnjega odstavka ni sklenjen do 23. decembra 2023, mora Združenje ravnati v skladu z delegiranim aktom Evropske komisije za določitev postopkovnih nalog in postopkovnih obveznosti organov za povračilo škode v primeru stečajnega ali likvidacijskega postopka nad zavarovalnico.

d42.a člen

Varstvo oškodovancev v nesreči, ki se je zgodila v drugi državi članici, v primeru insolventnosti zavarovalnice

Oškodovanec s prebivališčem ali sedežem v Republiki Sloveniji lahko v primeru nesreče, ki se je zgodila v drugi državi članici, vložiti zahtevek za plačilo odškodnine do omejitev obveznosti zavarovanja v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja, za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari ali škodo zaradi smrti, telesne poškodbe ali prizadetega zdravja, neposredno pri Združenju za materialno škodo ali telesne poškodbe, ki jih povzroči vozilo, ki izvira z ozemlja druge države članice in je zavarovano pri zavarovalnici s sedežem v drugi državi članici, od trenutka, ko:

a) je zavarovalnica iz druge države članice v stečajnem postopku ali

b) je zavarovalnica iz druge države članice v postopku prenehanja, kot je opredeljen v členu 268(1), točka (d), Direktive 2009/138/ES.

Po prejemu zahtevka za odškodnino iz prvega odstavka Združenje obvesti enakovredni organ v matični državi članici zavarovalnice, ki je v postopku iz točke a) ali točke b) prvega odstavka, in zavarovalnico v stečajnem postopku ali postopku prenehanja ali njenega upravitelja ali likvidacijskega upravitelja, kot je opredeljen v členu 268(1), točka (e) oziroma (f), Direktive 2009/138/ES, da je prejelo zahtevek od oškodovanca.

Zavarovalnica, ki je v stečajnem postopku ali postopku prenehanja, ali njen upravitelj ali likvidacijski upravitelj obvesti Združenje, ko plača odškodnino ali zavrne odgovornost v zvezi z zahtevkom, ki ga je prejelo tudi Združenje.

Združenje med drugim na podlagi informacij, ki jih oškodovanec predloži na njegovo zahtevo, oškodovancu v treh mesecih po datumu, na katerega je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek, predloži utemeljeno ponudbo za odškodnino ali odgovor z utemeljitvijo, tako da:

a) predloži utemeljeno ponudbo za odškodnino, kadar ugotovi, da je dolžno zagotoviti odškodnino v skladu s točko a) ali točko b) prvega odstavka, da se zahtevek ne izpodbija ali da je bila škoda delno ali v celoti ocenjena;

b) predloži odgovor z utemeljitvijo na točke iz zahtevka, kadar ugotovi, da ni dolžno izplačati odškodnine v skladu s točko a) ali točko b) prvega odstavka, da je odgovornost bodisi sporna bodisi ni bila natanko ugotovljena ali da škoda ni bila v celoti ocenjena.

Kadar je treba odškodnino izplačati v skladu s točko a) prejšnjega odstavka, Združenje oškodovancu izplača odškodnino brez nepotrebne odlašanja, vsekakor pa v treh mesecih po tem, ko je oškodovanec sprejel utemeljeno ponudbo za odškodnino iz točke a) prejšnjega odstavka. Kadar je bila škoda le delno ocenjena, se zahteve glede izplačila odškodnine iz prejšnjega stavka uporabljajo za to delno ocenjeno škodo in od trenutka sprejetja ustrezne utemeljene ponudbe za odškodnino.

Združenje ima pooblastilo in je pristojno, da lahko v vseh fazah postopkov iz tega člena pravočasno sodeluje z drugimi takimi organi v drugih državah članicah, z organi vseh držav članic, ustanovljenimi ali pooblaščenimi za povračilo škode oškodovancem v primerih postopka stečaja ali prenehanja zavarovalnice, in z drugimi zainteresiranimi stranmi, vključno z zavarovalnico v stečajnem postopku ali postopku prenehanja, njenim upraviteljem ali likvidacijskim upraviteljem, njenim pooblaščenecem za obravnavanje odškodninskih zahtevkov v Republiki Sloveniji in pristojnimi nacionalnimi organi držav članic. Takšno sodelovanje zajema zahtevek za informacije ter prejemanje in zagotavljanje informacij, po potrebi vključno s podrobnostmi posameznih zahtevkov.

Združenje, ki je oškodovancu iz prvega odstavka plačalo odškodnino, ima pravico, da od enakovrednega organa v matični državi članici zavarovalnice zahteva povračilo celotnega zneska plačane odškodnine, pri čemer:

– enakovredni organ v matični državi članici zavarovalnice izvrši plačilo Združenju v razumnem roku, ki ni daljši od šestih mesecev, razen če se ti organi pisno dogovorijo drugače, potem ko je organ prejel zahtevek za tako povračilo, in

– se na enakovredni organ prenesejo pravice oškodovanca do povzročitelja nesreče ali njegove zavarovalnice, razen pravic do zavarovalca ali druge zavarovane osebe, ki je povzročila nesrečo, če bi odgovornost zavarovalca ali zavarovane osebe krila insolventna zavarovalnica iz prvega odstavka v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja.

Združenje ne sme plačila odškodnine pogojevati z zahtevami, razen s tistimi, ki so opredeljene v tem zakonu. Združenje zlasti ne sme plačila odškodnine pogojevati z zahtevo, da bi moral oškodovanec dokazati, da je pravna ali fizična oseba plačilno nesposobna ali da noče plačati.

Združenje je pooblaščen, da se pogaja in sklene sporazum ali spremembe sporazuma za izvajanje tega člena v zvezi z njegovimi funkcijami in obveznostmi ter postopki povračila v skladu s tem členom.

O sklenitvi sporazuma iz prejšnjega stavka mora Združenje nemudoma uradno obvestiti Evropsko komisijo.

Če sporazum iz prejšnjega odstavka ni sklenjen do 23. decembra 2023, mora Združenje ravnati v skladu z delegiranim aktom Evropske komisije za določitev postopkovnih nalog in postopkovnih obveznosti organov za povračilo škode v primeru stečajnega ali likvidacijskega postopka nad zavarovalnico.«.

15. člen

V 42.e členu se v drugem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. registrskih označbah, vrstah, znamkah, tipih, identifikacijskih številkah vozil, registriranih v Republiki Sloveniji, oziroma enoličnih identifikacijskih označbah, vrstah, znamkah, tipih vozil, za katera registracija ni predpisana,«.

V 3. točki se za besedo »odgovornosti« doda besedilo »pri prenehanju veljavnosti police pa tudi datum prenehanja zavarovalnega kritja«.

V tretjem odstavku se beseda »in« nadomesti z vejico, za besedo »Sloveniji« pa se doda besedilo »in centralnega registra prebivalstva«.

Za tretjim odstavkom se dodata nova, četrta in peti odstavek, ki se glasita:

»Podatke iz drugega odstavka tega člena morajo zavarovalnice, ob upoštevanju določb tega zakona in splošne uredbe, zagotoviti informacijskemu centru in ga obvestiti, kadar zavarovalna polica postane neveljavna ali kako drugače ne krije več vozila z registrsko številko.

Podatki iz drugega odstavka tega člena, razen podatkov iz 5. točke drugega odstavka tega člena, so javni podatki.«.

Za dosedanjim četrtem odstavkom, ki postane šesti odstavek, se dodata nova, sedmi in osmi odstavek, ki se glasita:

»Informacijski center sodeluje z informacijskimi centri drugih držav članic EU in izmenjuje podatke z njimi, da zagotovi, da so potrebne informacije o odposlanem vozilu, ki jih ima v skladu s tem členom, na voljo.

Združenje mora sprejeti vse ustrezne ukrepe, s katerimi oškodovancem, njihovim zavarovalnicam ali njihovim pravnim zastopnikom olajša pravočasno pridobivanje osnovnih podatkov, potrebnih za rešitev odškodninskih zahtevkov, in na svoji spletni strani objaviti bistvene informacije o možnih načinih uveljavljanja odškodnine.«.

16. člen

V 42.h členu se v prvem odstavku doda nova, 1. točka, ki se glasi:

»1. registrsko označbo oziroma enolično identifikacijsko označbo, vrsto, znamko, tip vozila,«.

Dosedanje 1. do 3. točka postanejo 2. do 4. točka.

V drugem odstavku se za besedilom »pristojnega za notranje zadeve« dodata vejica in besedilo »in ministrstva, pristojnega za infrastrukturo«.

17. člen

V 42.p členu se v besedilu člena, ki postane prvi odstavek, beseda »pisnega« črta. Na koncu prvega stavka se doda besedilo, ki se glasi:

»Za izdajo potrdila iz prejšnjega stavka je pristojno tudi Združenje. Zavarovalnica, pri kateri je imel zavarovanec zadnje sklenjeno zavarovanje, ali Združenje to stori z obrazcem za potrdilo o škodnem dogajanju v skladu z izvedbenim aktom Evropske komisije iz šestega odstavka 16. člena Direktive 2009/103/ES.«.

Za prvim odstavkom se dodajo novi, drugi, tretji, četrti, peti in šesti odstavek, ki se glasijo:

»Zavarovalnice pri upoštevanju potrdil o škodnem dogajanju, ki jih izdajajo druge zavarovalnice ali organ, ki je v drugi državi članici imenovan za zagotavljanje obveznega zavarovanja ali za izdajanje takšnih potrdil, imetnikov polic ne smejo obravnavati na diskriminatoren način ali jim zaračunavati dodatka pri premiji zaradi njihovega državljanstva ali zgolj na podlagi predhodne države članice EU njihovega prebivanja.

Kadar zavarovalnica pri določanju premij upošteva potrdila o škodnem dogajanju, obravnava potrdila, ki jih izdajajo v drugih državah članicah EU, enako kot tista, ki jih izda zavarovalnica, tudi pri uporabi vseh popustov.

Zavarovalnice objavijo splošni pregled svoje politike v zvezi z uporabo potrdil o škodnem dogajanju pri izračunu premij.

Potrdilo o škodnem dogajanju iz prvega odstavka vsebuje podatke o:

1. identiteti zavarovalnice ali organa, ki izda potrdilo o škodnem dogajanju;
2. identiteti imetnika police, vključno z njegovimi kontaktnimi podatki;
3. zavarovanem vozilu in njegovi identifikacijski številki;
4. datumu začetka in izteka veljavnosti zavarovalnega kritja vozila;
5. številu zahtevkov tretjih oseb, poravnanih na podlagi zavarovalne pogodbe imetnika police v obdobju, ki ga zajemna potrdilo o škodnem dogajanju, vključno z datumom vsakega zahtevka;
6. dodatnih informacijah, ki so pomembne v skladu s pravili ali praksami, ki se uporabljajo v državah članicah.

Podatki iz prejšnjega odstavka se pridobivajo iz zbirk podatkov zavarovalnic in Združenja.«.

18. člen

Za 44.č členom se doda nov, 44.d člen, ki se glasi:

»44.d člen

Z globo od 3.000 do 5.000 evrov se za prekršek kaznuje zavarovalnica, če v nasprotju s tretjim odstavkom b42.a člena tega zakona organu za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice ne nakaže prispevka v 15 dneh po prejemu sporočila Združenja.

Z globo od 300 do 500 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba zavarovalnice, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

19. člen

17. člen zakona se začne uporabljati 23. aprila 2024 ali od datuma začetka uporabe izvedbenega akta Evropske komisije iz šestega odstavka 16. člena Direktive 2009/103/ES, kar nastopi pozneje.

20. člen

Agencija izda splošni akt iz drugega odstavka b42.a člena zakona v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

21. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Dopolnjuje se tretji odstavek 1. člena veljavnega zakona. Dodani sta alineji o prenosu Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti takšne odgovornosti (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/103/ES) in Direktive 2021/2118/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2009/103/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2021/2118/EU).

V tretjem odstavku 1. člena veljavnega zakona je potrebno črtanje besedila, ki našteva direktive, ki so razveljavljene z Direktivo 2009/103/ES. Na podlagi 29. člena Direktive 2009/103/ES se črtajo:

- Direktiva Sveta 72/166/EGS z dne 24. aprila 1972 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L 103 z dne 2. 5. 1972);
- Druga direktiva Sveta 84/5/EGS z dne 30. decembra 1983 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (UL L 008 z dne 11. 1. 1984) – Druga direktiva Sveta 84/5/EGS;
- Tretja direktiva Sveta 90/232/EGS z dne 14. maja 1990 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (UL L 129 z dne 19. 5. 1990);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES z dne 16. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, ki spreminja Direktivi Sveta 73/239/EGS in 88/357/EGS (UL L 181 z dne 20. 7. 2000) – Četrta direktiva o zavarovanju avtomobilske odgovornosti;
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/14/ES z dne 11. maja 2005 o spremembi direktiv Sveta 72/166/EGS, 84/5/EGS, 88/357/EGS in 90/232/EGS ter Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (UL L št. 149 z dne 11. 6. 2005, str. 14).

K 2. členu

Spreminja in dopolnjuje se 1.a člen veljavnega zakona, ki opredeljuje pomembnejše izraze s področja obveznih zavarovanj v prometu, in sicer se s prenosom 1. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU opredelijo novi izrazi, ki so: vozilo, uporaba vozila, oškodovanec in matična država članica.

V 1.a členu veljavnega zakona so vozila opredeljena kot motorna in priklopna vozila, kakor jih opredeljuje zakon, ki ureja varnost cestnega prometa, za katero je predpisano prometno dovoljenje. Navedena opredelitev izraza vozilo, kot jo vsebuje veljavni zakon, se črta.

Kot vozilo je po novem opredeljeno:

a) vsako motorno vozilo, ki je namenjeno za potovanje po kopnem in ga poganja zgolj mehanska moč, vendar ne vozi po tirih:

– katerega največja konstrukcijska določena hitrost je nad 25 km/h ali

– katerega največja neto masa je nad 25 kg, največja konstrukcijsko določena hitrost pa nad 14 km/h;

b) vsako priklopno vozilo, ki se uporablja skupaj z vozilom iz točke a), ne glede na to, ali je priklopljeno ali odklopljeno.

Invalidski vozički, namenjeni izključno osebam s telesno oviranostjo, ne štejejo za vozila.

Iz točke 5 preambule Direktive 2021/2118/EU izhaja, da je zaradi pravne varnosti primerno, da se dosedanja sodna praksa Sodišča Evropske unije, ki se nanaša na uporabo vozila, izrazi v Direktivi 2009/103/ES z uvedbo pojma »uporaba vozila«, zaradi česar se s prenosom 1. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU v predlogu zakona opredeli nov izraz »uporaba vozila« kot vsaka uporaba vozila, ki je skladna s funkcijo vozila kot prevoznega sredstva v času nesreče, ne glede na značilnosti vozila in ne glede na zemljišče, na katerem se motorno vozilo uporablja, in ne glede na to, ali vozilo miruje ali se premika.

K 3. členu

Besedilo veljavnega zakona se nanaša le na sklenitev zavarovanja, ne pa tudi na obstoj kritja, kar je pomanjkljivost veljavne ureditve, ki se s predlagano spremembo odpravlja. Veljavni zakon se zato spreminja v prvem odstavku 2. člena, tako da se besedi »zavarovanje obnavljati« nadomestita z besedilom »imeti veljavno zavarovanje«. Predlagana sprememba določbe v smeri obstoja zavarovalnega kritja (ne le sklenjene zavarovalne pogodbe) tudi jasneje določa obveznost lastnika vozila skleniti zavarovanje, ki je obvezno po Zakonu o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G; v nadaljnjem besedilu: ZOZP), s čimer se dodatno zagotavlja prenos 2. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU, ki nalaga sprejetje vseh ustreznih ukrepov za zagotovitev, da je civilna odgovornost pri uporabi vozil, ki so običajno na njenem ozemlju, krita z zavarovanjem.

Veljavni zakon se dopolni z novim drugim odstavkom 2. člena, s katerim so vozila, ki v Republiki Sloveniji ne smejo biti udeležena v prometu, na podlagi diskrecije, ki jo državi članici omogoča Direktiva 2021/2118/EU, izvzeta iz obveznosti zavarovanja. Takšna izjema je smotrna, ker bi bila določitev obveznega zavarovanja za predmetna izvzeta vozila nesorazmerni ukrep, nadzor nad izpolnjevanjem zahtev po obveznem zavarovanju avtomobilske odgovornosti za ta vozila pa bi bilo v praksi težko izvajati.

Veljavni zakon se v 2. členu spreminja tudi v tretjem odstavku, ki po predlogu zakona postane četrti odstavek, tako da se besedilo »varnost cestnega prometa« nadomesti z besedama »motorna vozila«. Navedena sprememba ne pomeni vsebinske spremembe, besedilo se spreminja zaradi sklica na novi Zakon o motornih vozilih (ZMV-1).

K 4. členu

V 2.a členu veljavnega zakona se spreminja besedilo »sodelujejo pri uporabi prometnega sredstva«, in sicer se nadomesti z besedilom »uporabljajo prometno sredstvo«, s čimer se odpravlja nejasnost določbe veljavne ureditve. S predlogom zakona se 2.a člen ZOZP spremeni, tako da so z zavarovanjem lastnika prometnega sredstva proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, krite tudi škode, ki jih povzročijo osebe, ki po volji lastnika uporabljajo prometno sredstvo.

K 5. členu

Predlog določbe uvaja manjše spremembe in dopolnitve veljavnega zakona, ki so potrebne zaradi odprave redakcijskih napak (spremembe drugega odstavka 7. člena veljavnega zakona, kjer se beseda »zavarovalnino« nadomesti z besedo »odškodnino«, besedilo »zavarovanca oziroma od« pa se črta), nekatere pa so povezane tudi s prenosom določbe Direktive 2021/2118/EU, v delu, ki se navezuje na novo opredelitev izraza vozilo (spremembe in dopolnitve tretjega odstavka 7. člena veljavnega zakona).

Tretji odstavek 7. člena veljavnega zakona, ki taksativno našteva primere, ko ima zavarovalnica pravico do povračilnih zahtevkov, se s predlogom zakona dopolni z novim primerom, in sicer če voznik ni imel veljavnega dovoljenja, potrdila, licence oziroma druge listine, katere pridobitev je predpisana za upravljanje vozila takšne vrste, oziroma mu je bila listina odvzeta ali mu je bila izrečena prepoved upravljanja takšnega vozila. Takšna dopolnitev je potrebna iz razloga nove opredelitve izraza vozilo, saj za vožnjo vozil, za katera registracija ni predpisana, vozniško dovoljenje ni vedno potrebno, so pa lahko relevantni drugi predpisi za upravljanje teh vozil.

Spreminja se tudi 1. točka tretjega odstavka 7. člena veljavnega zakona, tako da je sedaj kot primer, ko ima zavarovalnica pravico zahtevati povračilne zahtevke določeno, če je voznik vozilo uporabljal za drugačen namen, kot je to predvideno za takšno vozilo (in ne več kot je to določeno v zavarovalni pogodbi). Sprememba ni povezana s prenosom Direktive 2021/2118/EU, gre za odpravo zaznanih pomanjkljivosti določb ob izvajanju zakona.

K 6. členu

Sprememba določbe 15. člena veljavnega zakona je potrebna zato, ker terminologija zaradi uvedbe nove opredelitve izraza vozilo ni več ustrezna, saj se s predlogom zakona obveznost zavarovanja razširja tudi na nekatera vozila, za katera se po veljavnem zakonu obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti ne zahteva. Besedilo zadnjega stavka določbe 15. člena veljavnega zakona, ki se s predlogom zakona spreminja, zahteva, da je zavarovanje avtomobilske odgovornosti pri uporabi vozil, registriranih v Republiki Sloveniji, sklenjeno v skladu z določbami ZOZP. Ta stavek se s 6. členom predloga zakona spreminja, tako da se besedilo »registriranih v Republiki Sloveniji« v določbi 15. člena ZOZP nadomešča z besedilom »ki se štejejo za vozila po tem zakonu«.

K 7. členu

Določba prvega odstavka 16. člena veljavnega zakona, ki definira pojem vozila, katera so opredeljena že v 1.a členu veljavnega zakona, se s predlogom zakona črta, saj ni več ustrezna. Zaradi prenosa 1. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU se namreč v 1.a členu veljavnega zakona s predlogom zakona na novo opredeli izraz vozilo.

7. člen predloga zakona uvaja spremembe in dopolnitve tretjega odstavka 16. člena (ki po predlogu zakona postane drugi odstavek) veljavnega zakona, s katerimi se določi, da v primeru ko gre za vozila, za katera se zahteva registracija, mora zavarovalnica ali združenje takoj ob sklenitvi zavarovalne pogodbe za zavarovanje avtomobilske odgovornosti o tem obvestiti organ, pristojen za vodenje evidence registriranih vozil. Gre zgolj za jasneje izraženo zahtevo, da zavarovalnica ali združenje sporoča te podatke v evidenco motornih vozil le ko gre za vozila, za katera se zahteva registracija.

Spremembe in dopolnitve četrtega odstavka 16. člena (ki po predlogu zakona postane tretji odstavek) veljavnega zakona, pa so potrebne zaradi uporabe ustrežnejših izrazov, na primer identifikacijska

številka vozila namesto številka šasije oziroma karoserije, poleg tega se dodajo nekateri podatki, ki jih po novem mora vsebovati obvestilo zavarovalnice ali združenja organu, ki je pristojen za vodenje evidence registriranih vozil. Ti podatki so: obdobje trajanja zavarovanja – začetek in konec; določeno je tudi pošiljanje določenih podatkov o uporabniku (veljavna določba četrtega odstavka 16. člena navaja le zavarovanca).

Upošteva je ZMV-1 je pristojni organ za vodenje navedene evidence ministrstvo, pristojno za infrastrukturo, kar se odraža v spremembi petega odstavka 16. člena veljavnega zakona.

Veljavni zakon se v 16. členu dopolni tudi z novim četrtem odstavkom (povezano z registracijo vozila za javni prevoz potnikov), kar je odraz zaznane pomanjkljivosti ureditve ob izvajanju zakona in ni povezano s prenosom Direktive 2021/2118/EU.

K 8. členu

Predlog novele posega v trenutno veljavno ureditev v 3. točki 17. člena veljavnega zakona, ki izključuje iz pravice do odškodnine iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti oškodovance, ki jim je škoda nastala zaradi posebnih nevarnosti, opredeljenih v členu. Besedilo prve alineje 3. točke 17. člena ZOZP, na podlagi katere pravice do odškodnine iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti nimajo oškodovanci, katerim je škoda nastala zaradi uporabe vozila na športnih prireditvah, za katere so bila izdana uradna dovoljenja, pri katerih je pomembno, da se doseže največja hitrost, se črta, namesto črtanega besedila pa je z 8. členom predloga zakona predlagan nov odstavek, ki prenaša z Direktivo 2021/2118/EU spremenjeni 3. člen Direktive 2009/103/ES, ki določa: »Ta direktiva se ne uporablja za uporabo vozila na motornih športnih prireditvah in dejavnostih, vključno z dirkami, tekmovanji, usposabljanjem, preskušanjem in demonstracijami na omejenem in označenem območju v državi članici, kadar država članica zagotovi, da je organizator dejavnosti ali katera koli druga oseba sklenila alternativno zavarovanje ali jamstvo, ki krije škodo tretji osebi, vključno z gledalci in drugimi navzočimi osebami, vendar ne nujno škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom.« Izvzetje za športne dogodke in dejavnosti motornih vozil se po predlogu tega zakona uporablja le ob obstoju alternativnega zavarovanja ali jamstva. Če organizatorji ali druge osebe ne sklenejo alternativnega zavarovanja ali jamstva, ki je pogoj za to izjemo, je s 13. členom predloga tega zakona predpisano, da je škoda, z izjemo škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom, krita v skladu z zahtevami Direktive 2009/103/ES (tj. jamstvo škodnega sklada). Predlog zakona v 8. členu tako tudi določa, da mora organizator športne prireditve oziroma dejavnosti, vključno z dirkami, tekmovanji, usposabljanjem, preskušanjem in demonstracijami na omejenem in označenem območju, ali katera koli druga oseba skleniti zavarovanje odgovornosti ali jamstvo, ki krije škodo tretji osebi, vključno z gledalci in drugimi navzočimi osebami, vendar ne krije nujno škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom. Zavarovalna vsota ali jamstvo pa ne sme biti nižje kot je določeno v 19. členu ZOZP.

K 9. členu

Z 9. členom predloga zakona se prenašata 5. in 22. točka 1. člena Direktive 2021/2118/EU. Z 9. členom predloga zakona se spreminjajo (povišajo) minimalni zneski obveznega zavarovalnega kritja. Novost, ki jo uvaja Direktiva 2021/2118/EU in je predmet prenosa v notranjo zakonodajo, pa je način usklajevanja zneskov v prihodnje (z delegiranimi akti). V 19. točki preambule Direktive 2021/2118/EU je navedeno, da Direktiva 2009/103/ES določa različne referenčne datume za redni ponovni izračun minimalnih vsot kritja v različnih državah članicah, kar vodi do različnih minimalnih vsot kritja, odvisno od države članice. Da bi se zagotovilo enako minimalno varstvo oškodovancev v celotni Uniji, je v preambuli v nadaljevanju navedeno, da bi bilo treba minimalne vsote uskladiti in uvesti enotno klavzulo o pregledu, ki kot merilo uporablja harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin, ki ga objavlja Eurostat, ter postopkovna pravila, ki urejajo takšen pregled in s katerimi se določi enotni časovni okvir. Preambula Direktive 2021/2118/EU v 35. točki s tem v zvezi dodaja, da bi bilo treba za zagotovitev, da se minimalne vsote kritja avtomobilskega zavarovanja sčasoma ne znižajo, na Evropsko komisijo prenesti pooblastilo, da v

skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s prilagoditvijo teh minimalnih vsot, da se upošteva spreminjajoča se gospodarska rast.

Direktiva 2021/2118/EU s 5. točko 1. člena uvaja nov 9. člen Direktive 2009/103/ES, ki v drugem odstavku določa, da Evropska komisija vsakih pet let od 22. decembra 2021 pregleda vsote iz prvega odstavka v skladu s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, določenim na podlagi Uredbe (EU) 2016/792 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o harmoniziranih indeksih cen življenjskih potrebščin in harmoniziranem indeksu cen stanovanjskih nepremičnin ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 2494/95 (UL L 135, 24.5.2016, str. 11). Nadalje je v drugem pododstavku navedenega odstavka določeno, da Evropska komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 28b v zvezi s prilagoditvijo navedenih vsot harmoniziranemu indeksu cen življenjskih potrebščin v šestih mesecih po koncu vsakega petletnega obdobja. Z 22. točko 1. člena Direktive 2021/2118/EU je dodan nov 28b člen Direktive 2009/103/ES, ki v prvem odstavku določa, da je pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov preneseno na Evropsko komisijo pod pogoji iz tega člena, v drugem odstavku pa določa, da se pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz drugega odstavka 9. člena Direktive 2009/103/ES prenese na Komisijo za nedoločen čas od 22. decembra 2021.

V zvezi s sprejemanjem delegiranih aktov na podlagi pooblastil iz Direktive 2021/2118/EU že 36. točka preambule Direktive 2021/2118/EU določa, da je pri sprejemanju delegiranih aktov zlasti pomembno, da se Evropska komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejemata vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Evropske komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov. Navedeni cilji Direktive 2021/2118/EU so zajeti tudi z besedilom novega 28b člena Direktive 2009/103/ES.

Upošteva vse navedeno se z 9. členom predloga zakona dosedanja drugi odstavek 19. člena ZOZP, ki določa: »Ob spremembi zavarovalnih vsot iz člena 1 Druge direktive Sveta 84/5/EGS, ki jih Evropska komisija objavi v Uradnem listu Evropske unije, Vlada Republike Slovenije skladno s tem spremeni najnižje zavarovalne vsote iz prejšnjega odstavka in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«, nadomesti z novim odstavkom. Predlog zakona uvede nov način usklajevanja minimalnih zneskov obveznega zavarovalnega kritja, in sicer se z drugim odstavkom 9. člena predloga zakona določi, da kadar Evropska komisija sprejme spremembe najnižjih zavarovalnih vsot iz prejšnjega odstavka, ne glede na prejšnji odstavek veljajo spremenjene najnižje zavarovalne vsote od začetka veljavnosti neposredno veljavnega pravnega akta Evropske unije, ki ga izda Evropska Komisija na podlagi 9. člena Direktive 2009/103/ES.

K 10. členu

Tretji odstavek 21. člena veljavnega zakona ureja odgovornost in s tem kritje za škodo, ki jo povzroči priklopno vozilo. Spremembe, ki se predlagajo z 10. členom predloga zakona (na vseh mestih se besedilo »motorno vozilo« v obeh sklonih nadomesti z besedilom »vlečno vozilo« v ustreznem sklonu), se nanašajo le na rabo terminologije, in sicer se do zdaj uporabljeni termin »motorno vozilo«, ki zaradi nove opredelitve izraza vozilo ni več primeren, nadomešča z novim terminom »vlečno vozilo«. Z določbo tretjega odstavka 21. člena veljavnega zakona je tako že zagotovljen prenos 14. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU (varstvo oškodovancev v nesrečah s priklopnikom, ki ga vleče vozilo).

K 11. členu

Predmetna določba veljavnega zakona, ki se vsebinsko ne spreminja (gre le za redakcijski popravek), že prenaša določbo Direktive 2021/2118/EU glede odposlanih vozil, tj. 13. točko 1. člena Direktive 2021/2118/EU. Gre za vsebino Direktive 2021/2118/EU, ki je že vključena v veljavno zakonodajo. Redakcijski popravek se nanaša na sklic na zakon, ki ureja zavarovalništvo, saj se veljavni zakon

sklicuje na drugi odstavek 6. člena ZZavar, ki pa ne velja več, in ga je nadomestil Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23 in 78/23 – ZZVZZ-T; ZZavar-1).

K 12. členu

Določba 25. člena ZOZP ureja preverjanje zavarovanja avtomobilske odgovornosti za vozila, ki izvirajo z ozemlja drugih držav članic EU in tretjih držav. Predlagane spremembe in dopolnitve 25. člena veljavnega zakona so odraz novega 4. člena Direktive 2009/103/ES. S predlogom 12. člena se tako prenašajo določbe 3. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU, s čimer se predlaga natančnejša ureditev pravil pri izvajanju nadzora policije pri preverjanju zavarovanja avtomobilske odgovornosti vozil iz drugih držav. Predlog zakona uvaja podrobnejša navodila in pogoje, kako lahko poteka nadzor policije nad preverjanjem zavarovanja avtomobilske odgovornosti vozil, ki izvirajo z ozemlja drugih držav članic EU in tretjih držav, pri tem pa se ohranja poglobljeni namen določbe 25. člena veljavnega ZOZP, ki je zagotavljati prosti pretok vozil in oseb na ozemlju EU ter hkrati zagotavljati ustrezno zaščito oškodovancev iz nesreč, ki jih povzročijo vozila iz drugih držav. V predhodni peti direktivi o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, ki je bila v pravni red Republike Slovenije prenesena z novelo ZOZP-D v letu 2007, so v zvezi s tem že bile določene zahteve. Predlog zakona, upoštevajoč Direktivo 2021/2118/EU, le širi zahteve, te pa se nanašajo zlasti na varstvo osebnih podatkov v skladu z uredbo GDPR oziroma novo zakonodajo s področja varstva osebnih podatkov.

K 13. členu

Zaradi nove ureditve organa za insolventnost (14. člen predloga zakona), ki ga uvaja Direktiva 2021/2118/EU, je določbo veljavnega 34. člena treba spremeniti tako, da se v veljavi ohranijo določbe, ki se nanašajo na jamstvo v primeru stečaja, ko gre za zavarovanje letalske odgovornosti, odgovornosti lastnikov čolnov in potnikov v javnem prometu. Določbe, ki se nanašajo na jamstvo v primeru stečaja, ko gre za zavarovanje avtomobilske odgovornosti, pa se urejajo v okviru novega poglavja (14. člen predloga zakona), ki vzpostavlja nov organ za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice.

Veljavni zakon se v 34. členu dopolni z novim tretjim odstavkom, s katerim se predpiše kritje škodnega sklada za škodo (z izjemo škode sodelujočim voznikom in njihovim vozilom), ki bi jo povzročila vozila iz predlaganega novega drugega odstavka 17. člena ZOZP, za katera organizatorji ali druge osebe ne sklenejo alternativnega zavarovanja ali jamstva. Kritje škodnega sklada 13. člen predloga zakona določa tudi za škodo, ki bi jo povzročila vozila iz predlagane nove zakonske opredelitve izraza vozila, in ki so hkrati v skladu s predlogom tega zakona (tj. s predlogom novega drugega odstavka 2. člena ZOZP) izvzeta iz obveznosti zavarovanja avtomobilske odgovornosti. To so vozila iz predlagane spremenjene 3. točke prvega odstavka 1.a člena ZOZP, ki jim v skladu z ZMV-1 (tj. zakonom, ki ureja udeležbo motornih in priklopnih vozil v cestnem prometu ter pri opravljanju kmetijskih ali gozdarskih del) ni dovoljena udeležba v cestnem prometu. S tem se zasleduje namen iz Direktive 2021/2118/EU, ki je varstvo oškodovanca.

K 14. členu

Dodaja se novo poglavje, ki ureja nov organ za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice. Gre za prenos 8. in 18. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU.

S predlaganimi novimi a42.a, b42.a, c42.a, č42.a in d42.a členu ZOZP se vzpostavlja nov organ za izplačilo odškodnin v primeru insolventnosti zavarovalnice, s čimer se zagotavlja prenos 8. in 18. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU. Predlagan nov a42.a člen ZOZP vzpostavlja organ, prenos določb Direktive 2021/2118/EU o zagotovitvi sredstev za plačilo odškodnine organu iz predlaganega novega a42.a člena pa je vključen v predlagan nov b42.a člen ZOZP. Predlagan nov č42.a člen ZOZP ureja varstvo oškodovancev v nesreči, ki se je zgodila v Republiki Sloveniji, v primeru insolventnosti zavarovalnice. V predlaganemu novemu d42.a členu ZOZP pa se ureja varstvo oškodovancev v nesreči, ki se je zgodila v drugi državi članici, v primeru insolventnosti zavarovalnice.

S predlaganim novim aV.a poglavjem se povečuje varstvo oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice. Že veljavna ureditev (drugi odstavek 34. člena ZOZP) zagotavlja kritje škodnega sklada za škode, ko je bil uveden stečajni postopek zoper zavarovalnico, ki je dolžna plačati odškodnino. V tem primeru se iz sredstev škodnega sklada izplača le tisti del odškodnine, ki ni bil izplačan iz stečajne mase zavarovalnice. Drugi odstavek 34. člena veljavnega ZOZP je potrebno spremeniti, saj se varstvo oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice sedaj ureja v novem poglavju. Navedene določbe veljavne ureditve se v primeru zavarovanja avtomobilske odgovornosti nadomestijo z novo ureditvijo, in sicer z novim poglavjem, ki ureja varstvo oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice. Varstvo oškodovancev v primeru insolventnosti zavarovalnice je v predlogu zakona podrobneje razdelano v dveh novih členih, prvi se nanaša na primer nesreče, ki se je zgodila v Republiki Sloveniji (predlagan nov 42.a člen ZOZP), drugi pa na primer nesreče, ki se je zgodila v drugi državi članici (predlagan nov d42.a člen ZOZP).

Z novim a42.a členom ZOZP se predlaga ustanovitev organa, ki bo zagotavljal odškodnine oškodovancem v primeru, ko bi bila zavarovalnica vozila, ki je odgovorno za nesrečo, insolventna. Organ se ustanavlja v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja, saj med njegove pomembnejše naloge že po veljavni ureditvi spada izpolnjevanje pravic in obveznosti iz ZOZP ter mednarodnih pogodb in sporazumov s področja mednarodnega zavarovanja avtomobilske odgovornosti in čezmejnih prometnih nesreč – na njihovi podlagi delujejo Biro zelene karte, škodni sklad, informacijski center in odškodninski urad. Slovensko zavarovalno združenje je bilo v letu 2023 aktivno pri pogajanjih in tudi podpisalo dva sporazuma v Svetu birojev, katerih sklenitev se je z Direktivo 2021/2118/EU zahtevala do 23. 12. 2023. Namen teh dveh sporazumov je v ureditvi sistema povračil med škodnimi skladi in odškodninskimi uradi oziroma organi, ki bodo prevzeli jamstvo v primeru insolventnosti zavarovalnice, s čimer se uredi varstvo oškodovancev v primeru nesreče, ki se zgodi v državi članici njihovega prebivanja (prvi sporazum), oziroma varstvo oškodovancev v primeru nesreče, ki se zgodi v državi članici, ki ni država članica njihovega prebivanja (drugi sporazum).

Iz 26. točke preambule Direktive 2021/2118/EU izhaja, da v kolikor sporazum o funkcijah in obveznostih ter postopki za povračilo med organi, ki se jim zaupa naloga izvajati zahteve iz Direktive 2021/2118/EU v zvezi s plačilom odškodnine oškodovancem v primeru insolventnosti zavarovalnice, ni dosežen v 24 mesecih od začetka veljavnosti Direktive 2021/2118/EU (tj. do 23. decembra 2023), bo Evropska komisija sprejela akte v zvezi z določitvijo postopkovnih nalog in obveznosti takih organov v zvezi s povračilom, zaradi česar je potrebno na Evropsko komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu z 290. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) lahko sprejme omenjene akte. Novi četrti pododstavek trinajstega odstavka 10a člena in novi četrti pododstavek trinajstega odstavka 25a člena Direktive 2009/103/ES enako določata: »Kadar sporazum iz prvega pododstavka (tj. sporazum o funkcijah in obveznostih ter postopkih za povračilo med organi, ki se jim zaupa izvajati zahteve iz Direktive 2021/2118/EU v zvezi s plačilom odškodnine oškodovancem v primeru insolventnosti zavarovalnice) ni sklenjen do 23. decembra 2023, se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s postopkom iz člena 28b za določitev postopkovnih nalog in postopkovnih obveznosti organov iz odstavka 1 v zvezi s povračilom.« S tem namenom se s predlaganima novima členoma 42.a člena in d42.a člena ZOZP določa, da v kolikor sporazuma za izvajanje navedenih členov nista sklenjena do 23. decembra 2023, je združenje dolžno ravnati v skladu z delegiranim aktom Evropske komisije. Slovensko zavarovalno združenje je oba sporazuma v Svetu birojev do zahtevanega roka podpisalo. Sporazuma nista bila sklenjena s strani vseh držav članic, kljub temu pa Evropska komisija ni sprejela delegiranega akta.

Zavarovalnicam, ki opravljajo zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti, predlog novega b42.a člena ZOZP nalaga, da za financiranje obveznosti novoustanovljenega organa, ki jih nalaga Direktiva 2021/2118/EU, prispevajo finančna sredstva, hkrati pa v predlogu novega 44.d člena ZOZP uredi sankcioniranje za tiste, ki tega ne bi upoštevali. Tako se urejajo in dopolnjujejo tudi določbe o prekrških s tega področja. Predlog zakona z novim b42.a členom ZOZP predvideva, da podrobnejša pravila glede vplačevanja predpiše Agencija za zavarovalni nadzor s podzakonskim aktom.

K 15. členu

Spremembe in dopolnitve drugega odstavka 42.e člena veljavnega zakona, ki se nanaša na obseg podatkov, ki jih mora zbirati informacijski center pri združenju, so v primeru sprememb in dopolnitev 1. točke drugega odstavka 42.e člena veljavnega zakona potrebne zaradi nove opredelitve izraza vozilo in s tem povezane širitve obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti tudi na vozila, za katera se ne zahteva registracija. Spremembe 1. točke so tudi redakcijske narave, namesto besedila »registrskih označbah registrskih tablic« se v predlogu določbe uporabi ustrežnejši izraz »registrskih označbah«. Dopolnitev 3. točke drugega odstavka 42.e člena veljavnega zakona prenaša 17. točko 1. člena Direktive 2021/2118/EU in določa, da mora informacijski center pri združenju zbirati tudi podatke o datumu prenehanja zavarovalnega kritja, ko gre za prenehanje veljavnosti police.

Dopolnitev tretjega odstavka 42.e člena veljavnega zakona je potrebna zaradi zagotovitve nemotenega izvajanja nalog, ki jih ima informacijski center združenja zaradi izvajanja obveznosti iz direktiv o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, in sicer se po predlogu predmetne določbe tretjega odstavka 15. člena predloga zakona poleg obstoječega dostopa do evidence registriranih vozil (tj. do podatkov o vozilu) zagotovi tudi dostop do centralnega registra prebivalstva (tj. dostop do podatkov o lastniku in uporabniku vozila).

S predlogom novega četrtega odstavka 42.e člena ZOZP se prenaša določba 17. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU, s čimer se predvsem zahteva, da morajo zavarovalnice podatke iz drugega odstavka 42.e člena veljavnega zakona zagotavljati ob upoštevanju določb ZOZP in splošne uredbe.

S predlogom novega petega odstavka 42.e člena ZOZP, pri čemer ne gre za prenos določb Direktive 2021/2118/EU, se predlaga, da so podatki iz drugega odstavka 42.e člena ZOZP (razen podatkov iz 5. točke drugega odstavka, tj. podatkov o imenu in priimku, datumu in kraju rojstva, stalnem in začasnem prebivališču oziroma imenu in sedežu zavarovanca) javni podatki. Namen dopolnitve 42.e člena ZOZP z novim petim odstavkom je enak namenu prvega odstavka 42.h člena ZOZP in tretjega odstavka 23. člena Direktive 2009/103/ES, ki je v tem, da so ustrezne informacije o nesrečah, ki jih je povzročilo vozilo, na voljo pravočasno in se informacijski centri na prošnje posameznikov odzivajo hitro (uvodna določba št. 43 Direktive 2009/103/ES), da se zavarujejo upravičenja posameznikov iz naslova obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti. S takšno določbo se ohranja tudi ustrezna implementacija Direktive 2009/103/ES, ki v tretjem in četrtem odstavku 23. člena poudarja razlikovanje med situacijo, ko je potrebno oškodovancu omogočiti hiter dostop do potrebnih podatkov in situacijo, ko mora tak oškodovanec za pridobitev podatka o imenu in naslovu lastnika ali običajnega voznika ali registriranega imetnika vozila, izkazati pravni interes za pridobitev takšne informacije. S predlogom novega sedmega odstavka 42.e člena ZOZP, s katerim se določa, da informacijski center sodeluje z informacijskimi centri drugih držav članic EU in izmenjuje podatke z njimi, da zagotovi, da so potrebne informacije o odposlanem vozilu, ki jih ima v skladu z 42.e členom ZOZP, na voljo, se zagotovi prenos drugega dela 13. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU, ki določa: »Države članice zagotovijo, da informacijski centri iz člena 23 države članice, v kateri je vozilo registrirano, in kadar ta ni ista, namembne države članice ter katere koli druge ustrezne države članice, kot je država članica, kjer se je zgodila nesreča, ali ki je država članica prebivanja oškodovanca, medsebojno sodelujejo, da zagotovijo, da so potrebne informacije o odposlanem vozilu, ki jih imajo skladu s členom 23, na voljo.«

S predlogom novega sedmega odstavka 42.e člena ZOZP se prenaša del 13. točke Direktive 2021/2118/EU, s čimer se določa, da informacijski center sodeluje z informacijskimi centri drugih držav članic EU in izmenjuje podatke z njimi, da zagotovi, da so potrebne informacije o odposlanem vozilu, ki jih ima v skladu s tem členom, na voljo.

S predlogom novega osmega odstavka 42.e člena ZOZP se prenašata 19. in 20. točka 1. člena Direktive 2021/2118/EU. S tem se predpiše obveznost združenja sprejeti vse ustrezne ukrepe, s katerimi oškodovancem, njihovim zavarovateljem (tj. zavarovalnicam) ali njihovim pravnim zastopnikom olajša

pravočasno pridobivanje osnovnih podatkov, potrebnih za rešitev odškodninskih zahtevkov, in na svoji spletni strani objaviti bistvene informacije o možnih načinih uveljavljanja odškodnine. Hkrati se predpiše obveznost združenja, da na svojih spletnih straneh objavi podatke o možnih načinih uveljavljanja odškodnine.

K 16. členu

S prvim odstavkom 42.h člena veljavnega zakona je urejeno posredovanje podatkov oškodovancu s strani informacijskega centra, ki jih oškodovanec potrebuje, da lahko (kadar gre za zavarovano vozilo) uveljavlja odškodninski zahtevek. S predlagano dopolnitvijo prvega odstavka 42.h člena veljavnega zakona z novo 1. točko se določa, da je informacijski center dolžan oškodovancem sedem let po nesreči posredovati tudi naslednje podatke: registrsko označbo oziroma enolično identifikacijsko označbo, vrsto, znamko, tip vozila.

Drugi odstavek 42.h člena ZOZP določa, da podatke informacijski center pridobiva zlasti od zavarovalnice ali iz zbirk podatkov ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, s predlogom zakona pa se določi tudi pridobivanje podatkov iz zbirk podatkov ministrstva, pristojnega za infrastrukturo, ki je v skladu z ZMV-1 pristojen organ za vodenje evidence registriranih vozil. Dopolnitev drugega odstavka 42.h člena veljavnega zakona je odraz uskladitve z veljavnim ZMV-1, v skladu s katerim je pristojni organ za vodenje evidence registriranih vozil ministrstvo, pristojno za infrastrukturo. Zavarovalnice in združenje potrebujejo dostop do evidence registriranih vozil (podatkov o vozilu), ki jo vodi ministrstvo, pristojno za infrastrukturo, ter dostop do centralnega registra prebivalstva (podatkov o lastniku in uporabniku vozila), ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, za namen izvajanja obveznosti informacijskega centra.

K 17. členu

Z dopolnitvijo 42.p člena veljavnega zakona se zagotavlja prenos 15. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU, s čimer je zavarovancem omogočeno lažje priznavanje škodnega dogajanja ob sklenitvi nove zavarovalne police, kar izpostavlja 31. točka preambule Direktive 2021/2118/EU.

Člen 42.o ZOZP, ki ureja z novelo ZOZP-D ustanovljen register zavarovalnih primerov pri združenju, in člen 42.p ZOZP že vsebujeta nekatere določbe, povezane s prenosom določb Direktive 2021/2118/EU glede potrdila o škodnem dogajanju. Veljavna določba 42.p člena ZOZP določa, da potrdilo o škodnem dogajanju za vozilo iz 42.o člena ZOZP izda zavarovalnica, pri kateri je imel zavarovanec zadnje sklenjeno zavarovanje, v 15 dneh od prejema pisnega zahtevka. Predlaga se dopolnitev te določbe, tako da se določi, da je za izdajanje potrdil o škodnem dogajanju pristojno tudi združenje. Navedeno predstavlja prenos dela 15. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU, ki uvaja nov 16. člen Direktive 2009/138/ES, kateri v drugem odstavku določa: »Zavarovalnica ali organ, ki ga država članica lahko imenuje za zagotavljanje obveznega zavarovanja ali za izdajanje takšnih potrdil, mora zagotoviti to potrdilo o škodnem dogajanju imetniku zavarovalne police v 15 dneh od njegove zahteve. To stori z obrazcem za potrdilo o škodnem dogajanju.« Na tej podlagi se kot organ za izdajanje predmetnih potrdil določi tudi združenje.

Kot izhaja iz že omenjene 31. točke preambule Direktive 2021/2118/EU je namen poenotiti preverjanje in potrjevanje pristnosti potrdil o škodnem dogajanju, zato je pomembno, da sta njihova vsebina in oblika enaki v vseh državah članicah. S tem razlogom je v 17. členu predloga zakona zavarovalnici, pri kateri je imel zavarovanec zadnje sklenjeno zavarovanje, oziroma združenju naloženo, da potrdilo izdata na obrazcu za potrdilo o škodnem dogajanju v skladu z izvedbenim aktom Evropske komisije iz šestega odstavka 16. člena Direktive 2009/103/ES. Ta izvedbeni akt Evropske komisije je razlog, da je v prehodnih določbah predloga zakona treba določiti, da se dopolnitve določbe uporabljajo od 23. 4. 2024 ali od datuma začetka uporabe izvedbenega akta Komisije EU, kar od tega nastopi pozneje, kot to izhaja iz 23. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU.

Iz predlagane določbe izhajajo tudi nekatere nove obveznosti zavarovalnic, ki jih nalaga 15. točka 1. člena Direktive 2021/2118/EU, kot na primer objava splošnega pregleda politike zavarovalnice v zvezi z uporabo potrdil o škodnem dogajanju pri izračunu premij, prepoved diskriminatorne obravnave na temelju državljanstva ali zgolj na temelju predhodne države članice prebivanja imetnika police pri upoštevanju potrdil o škodnem dogajanju.

K 18. členu

Z novo določbo je oblikovana kazenska določba za primere, ko zavarovalnica ne nakaže prispevka za namen zagotovitve sredstev za obveznosti novoustanovljenega insolvenčnega organa.

K 19. členu

Kot že navedeno pri obrazložitvi k 17. členu predloga zakona, Direktiva 2021/2118/EU določa, da bo Evropska komisija izdala izvedbeni akt, kar je razlog, da se v predmetni prehodni določbi 19. člena predloga zakona določa, da se dopolnitve in spremembe, ki jih uvaja 17. člen predloga zakona, uporabljajo od 23. 4. 2024 ali od datuma začetka uporabe izvedbenega akta Komisije EU, kar od tega nastopi pozneje. Predmetna določba predloga zakona prenaša del 23. točke 1. člena Direktive 2021/2118/EU.

K 20. členu

Določa se rok Agenciji za zavarovalni nadzor za izdajo splošnega akta, s katerim se zagotovijo sredstva za plačilo odškodnine organu iz predlaganega a42.a člena zakona.

K 21. členu

Določba se nanaša na uveljavitev zakona. Določeno je, da predlog zakona začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

Ta zakon ureja naslednja obvezna zavarovanja v prometu:

1. zavarovanje potnikov v javnem prometu proti posledicam nesreče, razen potnikov v zračnem prometu;
2. zavarovanje lastnika vozila proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam (zavarovanje avtomobilske odgovornosti);
3. zavarovanje lastnika čolna proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam;
4. zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, potnikom, prtljagi in tovoru.

Obvezna zavarovanja lastnika zrakoplova iz 4. točke prejšnjega odstavka so urejena v Uredbi (ES) št. 785/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o zahtevah v zvezi z zavarovanjem za letalske prevoznike in operaterje (UL L št. 138, z dne 30. 4. 2004, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 785/2004/ES), ta zakon pa vsebuje izvedbene določbe glede organov, organizacij in drugih pravnih oseb za nadzor ter izvedbene določbe glede odločanja o prekrških, glede škodnega sklada in drugih postopkovnih določb.

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive Evropskih skupnosti:

- Direktiva Sveta 72/166/EGS z dne 24. aprila 1972 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L 103 z dne 2. 5. 1972);

- Direktiva Sveta 72/430/EGS z dne 19. decembra 1972 o spremembi Direktive Sveta 72/166/EGS z dne 24. aprila 1972 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L 291 z dne 28. 12. 1972);
- Druga direktiva Sveta 84/5/EGS z dne 30. decembra 1983 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (UL L 008 z dne 11. 1. 1984) – Druga direktiva Sveta 84/5/EGS;
- Tretja direktiva Sveta 90/232/EGS z dne 14. maja 1990 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (UL L 129 z dne 19. 5. 1990);
- Direktiva Sveta 90/618/EGS z dne 8. novembra 1990 o spremembah Direktive 73/239/EGS in Direktive 88/357/EGS o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o neposrednem zavarovanju razen življenjskega zavarovanja, zlasti glede zavarovanja avtomobilske odgovornosti (UL L 330 z dne 29. 11. 1990);
- Direktiva Sveta 92/49/EGS z dne 18. junija 1992 o spremembah Direktiv 73/239/EGS in 88/357/EGS in o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o neposrednem zavarovanju razen življenjskega zavarovanja (UL L 228 z dne 11. 8. 1992) – Tretja direktiva o premoženjskem zavarovanju;
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES z dne 16. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, ki spreminja Direktivi Sveta 73/239/EGS in 88/357/EGS (UL L 181 z dne 20. 7. 2000) – Četrta direktiva o zavarovanju avtomobilske odgovornosti;
- Direktiva 2001/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta 2001/17/ES z dne 19. marca 2001 o reorganizaciji in prenehanju zavarovalnic (UL L 110 z dne 20. 4. 2001);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/14/ES z dne 11. maja 2005 o spremembi direktiv Sveta 72/166/EGS, 84/5/EGS, 88/357/EGS in 90/232/EGS ter Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/26/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (UL L št. 149 z dne 11. 6. 2005, str. 14).

1.a člen

Posamezni izrazi v tem zakonu imajo naslednji pomen:

1. nesreča je dogodek, pri katerem je nastala škoda zaradi uporabe prometnega sredstva;
2. prometno sredstvo je vozilo, zrakoplov in druga letalna naprava ter čoln;
3. vozila so motorna in priklopna vozila, kakor jih opredeljuje zakon, ki ureja varnost cestnega prometa, za katera je predpisano prometno dovoljenje;
4. zrakoplov je zrakoplov ali druga letalna naprava, za katero se uporablja Uredba 785/2004/ES;
5. čoln je plovilo opredeljeno v 15. točki 3. člena Pomorskega zakonika (Uradni list RS, št. 26/01, 21/02 in 2/04);
6. odgovornostna zavarovalnica je zavarovalnica, pri kateri je imel sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti lastnik vozila, s katerim je bila povzročena nesreča;
7. Splošna pravila so sporazum, s katerim se urejajo medsebojni odnosi med nacionalnimi zavarovalnimi biroji držav članic sistema zelene karte (UL L št. 192 z dne 31. 7. 2003, str. 27);
8. Multilateralni sporazum je sporazum, ki ga med seboj sklenejo nacionalni zavarovalni biroji držav članic Evropskega gospodarskega prostora in drugih pridruženih držav in po katerem vsak nacionalni zavarovalni biro jamči za škode, ki nastanejo na njegovem ozemlju z uporabo vozil, ki izvirajo z ozemlja druge države podpisnice sporazuma, ne glede na to, ali so taka vozila zavarovana, ali ne (UL L št. 192 z dne 31. 7. 2003, str. 23).

Drugi izrazi in kratice, uporabljeni v tem zakonu v določbah, ki se nanašajo na zavarovanja v letalstvu, imajo enak pomen, kakor je določen v Uredbi 785/2004/ES.

2. člen

Lastnik prometnega sredstva mora zavarovanje, ki je po tem zakonu obvezno, skleniti, predno začne prometno sredstvo uporabljati v prometu in zavarovanje obnavljati, dokler je prometno sredstvo v uporabi.

Če je za prometno sredstvo predpisana registracija, sme organ, pristojen za registracijo, izdati prometno dovoljenje ali drugo ustrezno listino šele potem, ko lastnik prometnega sredstva, na ime katerega se bo prometno sredstvo registriralo, predloži dokaz, da je sklenil zavarovanje, ki je obvezno po tem zakonu. **(delno se preneha uporabljati)**

Če je vozilo v skladu z določbami zakona, ki ureja varnost cestnega prometa, registrirano na uporabnika vozila, se določbe tega zakona, ki veljajo za lastnika vozila, smiselno uporabljajo tudi za uporabnika vozila.

Določbe tega zakona, ki veljajo za lastnika zrakoplova, se smiselno uporabljajo tudi za zakupnika ali uporabnika zrakoplova, letalskega prevoznika in operatorja zrakoplova.

V postopku izdaje operativne licence letalskega prevoznika, spričevala letalskega prevoznika in v postopku izdaje drugega spričevala oziroma dovoljenja, s katerim se dovoljuje opravljanje različnih komercialnih letalskih dejavnosti oziroma nekomercialnih letalskih aktivnosti, ki se izda v skladu z letalskimi predpisi, mora vložnik zahteve, ki želi pridobiti ustrezno listino, pred izdajo take listine predložiti pristojnemu organu dokazilo o ustreznem zavarovanju v skladu z Uredbo 785/2004/ES.

2.a člen

Z zavarovanjem lastnika prometnega sredstva proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, so krite tudi škode, ki jih povzročijo osebe, ki po volji lastnika sodelujejo pri uporabi prometnega sredstva.

7. člen

Zavarovalnica nasproti oškodovancu ali potniku v javnem prometu ne more uveljavljati ugovorov, ki jih ima proti svojemu zavarovancu, ker ta ni ravnal po zakonu, zavarovalni pogodbi, zavarovalnih pogojih ali Uredbi 785/2004/ES.

V primerih, določenih z zakonom ali zavarovalnimi pogoji, ima zavarovalnica, ki je poravnala škodo oškodovancu ali plačala zavarovalnino, pravico uveljavljati povračilo izplačanih zneskov skupaj z obrestmi in stroški od zavarovanca oziroma od odgovorne osebe.

Pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti ima zavarovalnica pravico uveljavljati povračilo iz prejšnjega odstavka od zavarovanca oziroma od odgovorne osebe samo v primerih:

1. če je voznik vozilo uporabljal za drugačen namen, kot je to določeno v zavarovalni pogodbi;
2. če voznik ni imel veljavnega vozniškega dovoljenja tiste oziroma tistih kategorij, v katero spada vozilo, ki ga je vozil, razen če je vozilo vozil kandidat za voznika motornih vozil ali skupine vozil pri učenju vožnje ob upoštevanju vseh predpisov, ki urejajo ta pouk;
3. če je bilo vozniku odvzeto ali začasno odvzeto vozniško dovoljenje oziroma se mu je izvrševala izrečena kazen ali varstveni ukrep prepovedi vožnje vozila določene vrste ali kategorije, oziroma varstveni ukrep prepovedi uporabe tujega vozniškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije, varnostni ukrep odvzema vozniškega dovoljenja ali kazen prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja;
4. če je voznik vozilo upravljal pod vplivom alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, in sicer nad dovoljeno mejo;
5. če je voznik škodo povzročil namenoma;
6. če vozilo, ki ga je voznik vozil, ni bilo tehnično brezhibno;
7. če je voznik po nesreči zapustil kraj dogodka, ne da bi posredoval svoje osebne podatke in podatke o zavarovanju.

Če je z zavarovalnimi pogoji za povečano nevarnost določena dodatna premija, pa ta ni bila plačana, ima zavarovalnica pravico uveljavljati povračilo izplačanih zneskov, skupaj z obrestmi in stroški od zavarovanca oziroma odgovorne osebe, v sorazmerju med plačano premijo in premijo, ki bi morala biti plačana zaradi povečane nevarnosti.

Zavarovalnica nima pravice od zavarovanca uveljavljati povračila iz drugega odstavka tega člena za del škode, za katero je odgovoren oškodovanec, ki je pristal, da se prevaža z vozilom pod okoliščinami iz 2., 3., 4. in 6. točke tretjega odstavka tega člena, kljub temu, da so mu bile te okoliščine znane.

Zavarovalnica ima pravico uveljavljati povračilo v primerih iz tretjega odstavka tega člena največ v znesku 12.000 eurov. V primeru iz 5. točke tretjega odstavka tega člena zavarovalnica uveljavlja povračilo v celoti.

15. člen

Lastnik vozila mora skleniti pogodbo o zavarovanju odgovornosti za škodo, ki jo z uporabo vozila povzroči tretjim osebam zaradi smrti, telesne poškodbe, prizadetega zdravja, uničenja in poškodovanja stvari (v nadaljnjem besedilu: zavarovanje avtomobilske odgovornosti), razen proti odgovornosti za škodo na stvareh, ki jih je sprejel v prevoz. Zavarovanje avtomobilske odgovornosti pri uporabi vozil, registriranih v Republiki Sloveniji, mora biti sklenjeno v skladu z določbami tega zakona.

16. člen

Vozila po tem zakonu so vozila za prevoz oseb, za prevoz stvari in za vleko ter delovna vozila in traktorji, ki morajo imeti po predpisih o registraciji prometno dovoljenje.

Registracija se lahko opravi in izda prometno dovoljenje oziroma druga ustrezna listina, ki se zahteva po zakonu, ki ureja varnost cestnega prometa, po predložitvi dokaza o sklenjeni zavarovalni pogodbi za zavarovanje avtomobilske odgovornosti. Zavarovanje mora biti sklenjeno tudi pred izdajo preizkusnih tablic za čas njihove veljavnosti.

Zavarovalnica ali Združenje mora takoj ob sklenitvi zavarovalne pogodbe za zavarovanje avtomobilske odgovornosti o tem obvestiti organ, pristojen za vodenje evidence registriranih vozil.

- Obvestilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati naslednje podatke:
- naziv zavarovalnice, pri kateri je sklenjena zavarovalna pogodba;
 - ime in priimek oziroma firma, naziv, datum in kraj rojstva, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža zavarovanca;
 - registrsko označbo, vrsto, znamko, tip, leto izdelave, številko šasije oziroma karoserije, moč in prostornino motorja, število sedežev in stojišč vozila;
 - številko zavarovalne police, ki krije zavarovanje avtomobilske odgovornosti.

Način obveščanja iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

Določbe tega zakona o zavarovanju avtomobilske odgovornosti se nanašajo tudi na vozila oboroženih sil, ki se uporabljajo v cestnem prometu.

17. člen

Pravice do odškodnine iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti nimajo:

1. voznik vozila, s katerim je bila povzročena škoda;
2. zavarovalec, lastnik, solastnik in skupni lastnik vozila, s katerim je bila povzročena škoda, in sicer za škodo na stvareh;
3. oškodovanci, katerim je škoda nastala:
 - zaradi uporabe vozila na športnih prireditvah, za katere so bila izdana uradna dovoljenja, pri katerih je pomembno, da se doseže največja hitrost ali pri vadbenih vožnjah;
 - zaradi delovanja jedrske energije, nastale med prevozom jedrskega materiala;
 - zaradi vojnih operacij, uporov ali terorističnih dejanj, pri čemer mora zavarovalnica dokazati, da je škodo povzročil tak dogodek.

19. člen

Obveznost zavarovalnice iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti je omejena z zavarovalno vsoto, veljavno na dan škodnega dogodka, če z zavarovalno pogodbo ni dogovorjena višja vsota. Najnižja zavarovalna vsota, na katero mora biti sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, znaša:

- a) za škodo zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 5.000.000 eurov,
- b) za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 1.000.000 eurov.

Ob spremembi zavarovalnih vsot iz člena 1 Druge direktive Sveta 84/5/EGS, ki jih Evropska komisija objavi v Uradnem listu Evropske unije, Vlada Republike Slovenije skladno s tem spremeni najnižje zavarovalne vsote iz prejšnjega odstavka in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Način spremembe zavarovalnih vsot v primeru iz prejšnjega odstavka velja tudi za neizkoriščene dele zavarovalnih vsot.

21. člen

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti krije tudi škodo, povzročeno z vozilom, ki ga je uporabljala nepooblaščen oseba.

Zavarovalnica, ki v primeru iz prejšnjega odstavka povrne škodo, vstopi v pravice oškodovanca nasproti osebi, ki je odgovorna za škodo, in sicer do višine izplačane odškodnine z obrestmi in stroški.

Za škodo, ki jo povzroči priklopno vozilo, dokler je speto z motornim vozilom in potem, ko ločeno od motornega vozila učinkuje v funkcionalni povezanosti z njim, oškodovancu solidarno odgovarjata lastnik motornega vozila in priklopnega vozila. Oškodovanec lahko zahteva povrnitev škode od odgovornostne zavarovalnice motornega vozila ali priklopnega vozila.

23. člen

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti krije tudi škodo, ki je bila povzročena na ozemlju držav članic Evropskih skupnosti, ki delujejo v okviru Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice EU) in držav, katerih nacionalni zavarovalni biro je podpisnik Multilateralnega sporazuma ali Splošnih pravil, in sicer brez plačila dodatne premije.

Odgovornostna zavarovalnica mora škodo, ki je bila povzročena v državah članicah EU in državah, katerih nacionalni zavarovalni biro je podpisnik Multilateralnega sporazuma ali Splošnih pravil, plačati do višine, določene s predpisi o zavarovanju avtomobilske odgovornosti tiste države, v kateri je nastal škodni dogodek. Če so najnižje zavarovalne vsote v tej državi nižje od vsot iz 19. člena tega zakona, je odgovornostna zavarovalnica dolžna povrniti škodo do vsot iz 19. člena tega zakona.

Za škodo, ki jo povzroči voznik nezavarovanega vozila, ki izvira iz ozemlja Republike Slovenije, na ozemlju držav članic EU ali držav, katerih nacionalni zavarovalni biro je podpisnik Multilateralnega sporazuma, ali države, v kateri nadomešča veljavno mednarodno listino o sklenitvi zavarovanja avtomobilske odgovornosti registrska tablica, odgovarja Združenje s sredstvi škodnega sklada v skladu s sklenjenimi mednarodnimi sporazumi.

Združenje odgovarja s sredstvi škodnega sklada za plačilo škod, ki jih v državah članicah EU in državah, katerih nacionalni zavarovalni biro je podpisnik Multilateralnega sporazuma ali Splošnih pravil, povzročijo vozniki vozil, zavarovanih pri zavarovalnici, ki je registrirana za sklepanje zavarovanj, ki so po tem zakonu obvezna, kolikor članica Združenja ni izpolnila svoje obveznosti na podlagi sklenjenega zavarovanja.

Ozemlje, iz katerega izvira vozilo, pomeni:

- ozemlje države, katere registrsko tablico ima vozilo, ne glede na to, ali je ta tablica stalna ali začasna, ali,
- če vozilo ne potrebuje registrske tablice, pa vozilo nosi označbo o sklenjenem zavarovanju oziroma drugo označbo, ki je analogna registrski tablici, ozemlje države, kjer je bila označba izdana,
- če vozilo ne potrebuje registrske tablice niti druge analogne označbe, ozemlje države, kjer ima stalno prebivališče uporabnik vozila,
- če vozilo nima registrske tablice ali ima registrsko tablico, ki ne ustreza ali ne ustreza več vozilu, in je bilo udeleženo v nesreči, ozemlje države, v kateri se je nesreča zgodila.

Ne glede na drugi odstavek 6. člena ZZavar se lahko za državo članico, v kateri zavarovanje krije nevarnost, v primeru, če je vozilo odposlano iz ene države članice EU v drugo, v tridesetih dneh od dneva, ko je kupec prevzel vozilo, šteje tudi država članica, v katero je bilo vozilo odposlano, ne glede na to ali je bilo vozilo v tej državi članici tudi registrirano.

25. člen

Če voznik vozila, ki izvira iz ozemlja države, katere nacionalni zavarovalni biro ni podpisnik Multilateralnega sporazuma, ob vstopu v Republiko Slovenijo ne pokaže veljavne mednarodne listine o sklenjenem zavarovanju avtomobilske odgovornosti, mora tako zavarovanje, z veljavnostjo za čas bivanja v državah članicah EU, vendar ne za manj kot 15 dni, skleniti pri zavarovalnici, ki je registrirana za sklepanje zavarovanj, ki so po tem zakonu obvezna. Če voznik te obveznosti ne opravi pred vstopom v državo, se ga z vozilom na meji zavrne.

Nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti voznikov vozil s tujo registracijo po tem in prejšnjem členu izvaja policija. Kadar vozila, ki izvirajo iz ozemlja druge države članice EU ali tretje države, vstopajo v Republiko Slovenijo iz ozemlja druge države članice, policija izvaja nadzor z nesistematičnim preverjanjem, ki ni usmerjeno izključno v preverjanje zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

Če policija pri nadzoru v državi ugotovi, da voznik nima veljavne mednarodne listine ali potrdila o sklenjenem zavarovanju pri zavarovalnici, ki je registrirana za sklepanje zavarovanj, ki so po tem zakonu obvezna, ukrepa po določilih 3. člena tega zakona.

34. člen

Za plačilo škod, ki jih oškodovancem povzročijo vozniki nezavarovanih in neznanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov, se pri Združenju ustanovi škodni sklad. Iz škodnega sklada se plačujejo tudi zavarovalnine potnikom v javnem prometu zaradi posledic nesreče, če lastnik javnega prometnega sredstva ni sklenil zavarovalne pogodbe.

Odškodnina se iz sredstev škodnega sklada izplača tudi v primeru, ko je bil uveden stečajni postopek nad zavarovalnico, ki je dolžna plačati odškodnino. V tem primeru se iz sredstev škodnega sklada izplača le tisti del odškodnine, ki ni bil izplačan iz stečajne mase zavarovalnice.

42.e člen

Informacijski center iz prejšnjega člena:

1. zbira podatke in vodi register podatkov,
2. posreduje podatke iz registra iz prejšnje točke,
3. nudi pomoč oškodovancem pri pridobivanju podatkov iz registra iz 1. točke tega odstavka in pri pridobivanju podatkov iz registrov informacijskih centrov drugih držav članic EU.

Register iz 1. točke prejšnjega odstavka vsebuje podatke o:

1. registrskih označbah registrskih tablic, vrstah, znamkah, tipih, številkah šasij oziroma karoserij vozil, registriranih v Republiki Sloveniji,
2. številkah zavarovalnih polic, ki krijejo zavarovanje avtomobilske odgovornosti vozil iz prejšnje točke,
3. trajanju zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti,
4. imenih in sedežih zavarovalnic, ki nudijo zavarovalno kritje na podlagi zavarovalnih polic iz prejšnje točke,
5. imenu in priimku, datumu in kraju rojstva, stalnem in začasnem prebivališču oziroma imenu in sedežu zavarovanca,
6. imenih in sedežih oziroma naslovih korespondentov za obravnavanje odškodninskih zahtevkov, ki so jih imenovali zavarovalnice drugih držav članic EU in držav, katerih nacionalni zavarovalni biro je podpisnik Multilateralnega sporazuma ali Splošnih pravil v Republiki Sloveniji, za obravnavanje odškodninskih zahtevkov iz 27. člena tega zakona,
7. imenih in sedežih oziroma naslovih pooblaščenцев, ki so jih imenovali zavarovalnice drugih držav članic EU v Republiki Sloveniji,
8. seznamu vozil oziroma oseb, za katere v Republiki Sloveniji velja izjema glede obveznosti zavarovanja avtomobilske odgovornosti. Navedeni seznam in ime organa, odgovornega za plačilo odškodnin, se v roku 15 dni sporoči Komisiji EU.

Podatki iz prejšnjega odstavka se zbirajo iz zbirk podatkov zavarovalnic in evidence registriranih vozil v Republiki Sloveniji.

Na zahtevo oškodovanca se podatki iz drugega odstavka tega člena pridobijo tudi iz registrov informacijskih centrov drugih držav članic EU.

42.h člen

Informacijski center je dolžan oškodovancem sedem let po nesreči bodisi iz svojega registra bodisi iz registra informacijskega centra druge države članice EU nemudoma posredovati:

1. ime in sedež zavarovalnice, ki nudi zavarovalno kritje na podlagi zavarovalne police vozila, s katerim je bila povzročena nesreča,
2. številko zavarovalne police iz prejšnje točke in
3. ime in sedež oziroma naslov pooblaščenca v Republiki Sloveniji, ki ga je imenovala zavarovalnica države članice EU, ki nudi zavarovalno kritje na podlagi zavarovalne police vozila, s katerim je bila povzročena nesreča.

Informacijski center priskrbi oškodovancu na njegovo zahtevo podatek o imenu in naslovu lastnika ali običajnega voznika ali registriranega imetnika vozila, če je oškodovanec izkazal pravni interes za pridobitev takšne informacije. Navedene podatke pridobiva informacijski center zlasti od zavarovalnice ali iz zbirk podatkov ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

Informacijski center priskrbi oškodovancu podatek o imenu osebe, ki mu odgovarja za škodo, povzročeno z vozilom, za katero velja izjema od obveznosti sklenitve zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

42.p člen

Potrdilo o škodnem dogajanju za vozilo zavarovanca iz 42.o člena tega zakona izda zavarovalnica, pri kateri je imel zavarovanec zadnje sklenjeno zavarovanje, v 15 dneh od dneva prejema pisnega zahtevka.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije v skladu s 142. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21 in 58/23; v nadaljnjem besedilu PoDZ-1) predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem zakonodajnem postopku. Predlog zakona vsebuje manj zahtevne spremembe in dopolnitve ter manj zahtevne uskladitve Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G) z drugimi zakoni in pravom Evropske unije, kar prva in tretja alineja prvega odstavka 142. člena PoDZ-1 določata kot enega od razlogov za skrajšani postopek.